

NOWY

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Sroda, dnia 7 sierpnia 1912 roku.

Redakcja i administracja "Nowego Kurjera Łódzkiego" mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej 37.

Interesowani do redakcji zgłaszać się mogą od 11 do 12 w południe i od 6 do 7 wiecz.

Administracja otwarta od 8 rano do 7 wieczór.

Adres telegraficzny "Łódź Kurjer".

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, miesięcznie kop. 50.

Za odnośnienie do do nu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie.

Za przesyłkę zagranicą dolicza się 60 k. miesięcznie.

Zmiana adresu 20 kop.

TELEFON Nr. 253

Za artykuły nieoznaczone z tytułu cen, w których podana jest administracja wypłacać nie będzie.

Cena ogłoszeń: 1-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 50 kop., nekrologi i reklamy 15 kop., ogłoszenia zwyczajne 10 kop. Drobną ogłoszenia 1/2 kop. za wyraz.

Ogłoszenia zamiejscowe: 1 str. 50 kop., reklamy po 20 k., zwyczaj. po 12 k. za wiersz polityczny lub jego miejsce.

Agentury: w Łodzi Biuro ogłoszeń "Promień", Piotrkowska 81; w Pabjanicach A. Wadzyński, Zamkowa nr. 23; w Zgierzu: Nowy Rynek, kiosk Aleksandra Lach **WYŁĄCZNE PRAWO** przyjmowania ogłoszeń w Rosji, za granicą i w Królestwie Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy. oddane jest Janowi Hanft, L. i E. Metz i S-ka.

RESTAURACJA

Piotrkowska 86

"Louvre"

RESTAURACJA

Piotrkowska 86

Lokal znacznie rozszerzony. NA I PIETRZE. 7 gabinetów z oddzielnym wejściem i osobnym telefonem w każdym. Wielka Sala do zebrań towarzyskich.

Wykwintne urządzenie. Dookoła kuchnia. Piwnica zaopatrzona obficie w wina, wótki i likiery wszystkich marek w najprzedniejszych gatunkach. Zachęcenie laskawymi względami Sz. Gości, będziemy i nadal dbali usilnie o zachowanie tej renowy, jaką "LOUVRE" zdobył sobie w najlepszych kołach Publiczności Łódzkiej.

Z wysoce m. poważaniem
Zarząd Restauracji "Louvre"

NAJSKUTECZNIEJSZY SRODEK

usuwa

plagi, pryszcze, opaleniznę, węgry, czerwonosć twarzy i wszelkie plamy

Pasta do twarzy

wynalazku aptekarza

Jana Niwińskiego.

Dla uniknięcia nadladownictwa, każde pudełko zaopatrzone jest w plombę, na której znajdują się Nr 204 i nazwisko wynalazcy

Jan Niwiński.

Sprzedaj w aptekach, składach aptecznych perfumerjach.

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczowych

Dr. S. Kantor
obecnie mieszka
Piotrkowska Nr 144, róg Ewangelickiej

Telefon 19-41.

Dr. B. Donchin
okulista

powrócił, mieszka teraz

ul. Piotrkowska 69.

Dzisiejszy numer składa się z 8-miu kolumn.

Czas odnowić penumeratę.

Kalendarzyk.

Sroda 7 sierpnia 1912 r.

Dziś: Kajetana W.

Jutro: Cyrjaka.

Los

Los okrutny, los niesłaby
Dziwno wyrabia igrzyska,
Raz nas wznosi na szczyt chwały,
A drugi raz na dół ciska.

Komu źle — być może lepiej,
Lecz niech go nie boli głowa,
Nechaj się nadzieją krzep
i koniakiem od Szustowa

Przed wyborami.

Prawo uczestniczenia w wyborach posiadają pod zasadniczym warunkiem posiadania odpowiedniego cenzusu: mężczyźni od 25 lat, nie uczęszczający do szkół i niepozostający w czynnej służbie wojskowej, rosyjscy poddani, niepozostający pod sędziem lub sądem i nie skazani, za czyny występne, wymienione w art. 228 ustawy wyb. (wyd. 1907 roku).

Nie pozbawione są praw wyborczych: osoby, pozostające pod sędziem pierwiastkowym lub pod nadzorem policji, osoby karane administracyjnie, złożone z urzędu po upływie trzech lat i upadli, których upadłość uznano za wynikłą przez niepomyślnie okoliczności.

Oprócz tego mogą uczestniczyć w wyborach: wojskowi, niepozostający w służbie czynnej, osoby zależne służbowo od policji, ale nie pełniące obowiązków policyjnych (np. lekarze cyrkułowi, straż ogniowa), robotnicy i niżsi funkcjonariusze instytucji państwowych, miejskich, stanownych oraz kolei (ze wszystkich cenzusów, oprócz służbowego) i osoby, pozostające pod kuratelą, jeżeli ukończyły 25 lat.

Oprócz tego uczestniczą w wyborach:

I. Z cenzusu posiadania nieruchomości: 1) osoby, posiadające z tytułu prawa własności lub dożywotniego użytkowania przynajmniej od roku w obrębie miasta nieruchomość, chociażby

nie mieszkały w mieście lub niezapłaciły jeszcze podatków; 2) spadkobiercy majątku nieruchomego, chociażby posiadali go krócej, niż rok; 3) spadkobiercy nieruchomości, którzy faktycznie weszli w jej posiadanie, chociażby jeszcze nie byli zatwierdzeni w prawach spadkowych; 4) właściciele nieruchomości, wystawionych na sprzedaż wyrokiem sądowym, do czasu sprzedaży; 5) właściciele domów, zbudowanych na cudzej ziemi; 6) współwłaściciele i współspadkobiercy majątku nieruchomego; 7) synowie właścicieli nieruchomości, nawet wojskowych, będących w czynnej służbie, z ich pełnomocnictwami; 8) synowie i mężowie kobiet, posiadających majątek nieruchomy z cenzusem 1000 zł.

II. Z cenzusu posiadania przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego: 1) osoby, posiadające w obrębie miasta przynajmniej od roku zakład handlowy lub przemysłowy, chociażby nie mieszkały w mieście lub nie wykupiły jeszcze świadectw; 2) współwłaściciele zakładów handlowo-przemysłowych, jeżeli do zakładów tych należała nieruchomość, w przeciwnym razie prawo udziału w wyborach posiada ten z nich, na którego imię wykupione jest świadectwo.

III. Z cenzusu opłacania osobistego podatku przemysłowego: osoby, opłacające w obrębie miasta przynajmniej od roku podatek od zajęć osobistych, chociażby nie mieszkały w mieście lub nie zapłaciły jeszcze tego podatku.

IV. Z cenzusu opłacania podatku mieszkaniowego: osoby, opłacające w obrębie miasta przynajmniej od roku państwowy podatek mieszkaniowy, chociażby nie mieszkały w mieście, nie zapłaciły jeszcze podatku lub zajmowały mieszkania bezpłatnie.

V. Z cenzusu służbowego: osoby (z wyjątkiem służby niższej i robotników), mieszkające w mieście przynajmniej od roku i otrzymujące pensję lub emeryturę za służbę (etatową lub nieetatową), w instytucjach rządowych, miejskich, stanownych, albo na kolejach, chociażby otrzymywały pensję lub emeryturę krócej niż rok i chociażby chwilowo wyjeżdżały z miasta.

VI. Z cenzusu mieszkaniowego: 1) osoby, wynajmujące w Łodzi przynajmniej od roku oddzielne mieszkanie na swoje imię bez opłacania podatku mieszkaniowego, chociażby chwilowo wyjeżdżały z miasta; 2) osoby, wynaj-

mujące w ciągu roku, bez przerwy, kilka takich mieszkań kolejno w rozmaitych domach; 3) osoby zajmujące mieszkania bezpłatnie (urzędnicy, administratorowie, radcy); 4) niżsi oficjaliści instytucji i kolei, wynajmujący oddzielne mieszkania samodzielnie.

Ustawa o utworzeniu gub. chełmskiej.

Uchwalona przez Radę państwa i Dumnę ustawa o utworzeniu z wschodnich części gub. lubelskiej i siedleckiej oddzielnej gub. chełmskiej, z wyłączeniem tej części pod zarządem general-gubernatora warszawskiego.

I. Utworzyć z wschodnich części gub. siedleckiej i lubelskiej gub. chełmską z siedzibą władz gubernialnych w Chełmie.

II. Włączyć do składu nowej gub. chełmskiej następujące miejscowości:

1) gub. siedleckiej: a) powiat białski, b) powiat konstantynowski, gminy: Hołowszczyce, Kornice, Łosice, Czuchleby, Olszanke, Bogułały, Witulin, Huszlew, Zakanałe, Pawłów, Rokitno, Swory i osadę Janów; c) powiat radzyński: gminy Tuściec, Zagajki, Szostka, wsie Kolembrody i Zelazna w gminie Zelazna, gminy Kąt Brzozowy, Jabłoń i Zerohyn; d) powiat włodawski: wsie Bednarówka, Białka, Ugnin i Chmielew w gminie Dębowa Kłoda, gminę Ostrów, wsie Babiankę, Kolichowice i Tyśmienicę, w gminie Tyśmienica, gminę Ustymów, Wołę Wereszczyńską, Włodawę, Wyrki, Hańsk, Horodyszczę, Krzywą Wierzbę, Opole, Romanów, Sobibór, Turno i miasto Włodawę i

2) w gub. lubelskiej: a) powiat hrubieszowski, b) powiat tomaszowski: wsie Dratów, Kaniwole, Kobyłki, Ludwin; e) powiat chełmski: gminy Cyców, Siedliszczę, Pawłów, Buków, Wojsławice, Zmudź, Krywiczki, Olchowiec, Rakołapy Rejowiec, Swierże, Staw, Turkę i miasto Chełm; d) powiat krasnostawski: wsie Dobryniów, Łopienniki, wsie Bzifę, Wincentów, Krupiec, Krupe, Zagrody, Kostunin, Zdanne i Wierchowiny w gminie Rudki, wsie Aleksandrowski Kraśniczyn, Anielop, Brzeziny, Bończę, Wólkę Kraśniczyńską, Derewniki, Zalesie, Kraśniczyn, Olszanke i Starą Wieś w gminie Czajki; e) powiat zamojski: wsie Wisien-

kę, Zabytów, Klasztorzek i Sulmice w gminie Stary Zamość, gminy Wysokie, Szczebreszyn, wsie Wołę Czarnowską, Dziełce, Radecznicę, Klasztor Radecznicki, Trzęsiny i Czarnostok w gminie Radecznicza, wieś Rozłopy w gminie Sułowa, gmina Zamość, z wyjątkiem wsi Zdanów, wsie Białowię, Wólkę Wieprzy-

cką i Lipsk w gminie Mokre, gminę Zwierzyniec, wsie Lipowiec, Sochy, Tereszpol i Szozdy w gminie Tereszpol, gminę Krasnobród, Łabuniec, Skierbieszów, Suchowolę i m. Zamość;

f) powiat biłgorajski: miasto Biłgoraj, wsie puszcze Salską, Rożnowkę, Bajory i Dyle w gminie Puszcza Solska, wsie Dereżnię Solską, Dereżnię Zagrody, Lazory, Majdan Stary, Majdan Nowy, Rogale, Rudę Solską, Sol i Smolskie w gminie Sol, wsie Haraśki i Ryczki w gminie Huta Krzeszowska, gminy Krzeszów, Babice, Biszcze, Wołę Rożaniecką, Górny Potok, Księżopol, Łuków i Majdan Sapocki.

III. Gub. siedlecką, po wyłączeniu jej części, przechodzących (art. II) do nowej gubernji chełmskiej, znieść, z przyłączeniem powiatu węgrowskiego do gub. łomżyńskiej, a pozostałych powiatów — do gubernji lubelskiej.

IV. Uprawnić ministra spraw wewnętrznych, po porozumieniu, w właściwych wypadkach, z generałem gubernatorem warszawskim, do ustanowienia i przeprowadzenia w naturze, w porządku przezeń określonym, granicy gubernji chełmskiej i lubelskiej, jako też do dopełnienia podziału oddzielonych linią graniczną gub. chełmskiej części powiatów pomiędzy sąsiednimi powiatami i dokonanie podziału pomiędzy sąsiednimi gminami części gmin, rozdzielonych linią graniczną gub. chełmską.

Rozporządzenia swe w tym przedmiocie minister spraw wewnętrznych komunikuje senatowi w celu ich opublikowania.

V. Gubernję chełmską utworzyć z następującymi powiatami: biłgorajskim, białskim, włodawskim, hrubieszowskim, zamojskim, konstanyńskim, tomaszowskim i chełmskim, a gub. lubelską z powiatami: garwolińskim, krasnostawskim, łukowskim, lubartowskim, lubelskim, nowo-aleksandryjskim, radzyńskim, sokołowskim, siedleckim i janowskim.

VI. Znieść:

1) instytucje gubernjalne gub. siedleckiej i

2) siedlecką dyrekcję naukową.

VII. Urzędników, zajmujących posady pasowane po utworzeniu gubernji chełmskiej, w razie nieotrzymania nowej posady, zostawić po za etatem na ogólnej zasadzie.

VIII. Utworzyć:

1) instytucje gubernjalne g. chełmskiej;

2) zarząd policmajstra w m. Chełmie;

3) sąd okręgowy w m. Chełmie z rozciągnięciem jego działalności na gub. chełmską i

4) dyrekcję naukową w Lublinie, oddając pod jej zarząd szkolnictwo w gubernji lubelskiej w jej nowych granicach.

IX. Oddać pod zarząd istniejącej chełmskiej dyrekcji naukowej szkolnictwo w nowej gubernji chełmskiej.

X. Gubernję chełmską wyłączyć z pod zarządu generała gubernatorstwa warszawskiego i oddać w ogólnym porządku pod zarząd ministra spraw wewnętrznych.

XI. Utrzymać w gubernji chełmskiej obowiązujące obecnie w Królestwie Pol. prawa, jako też zarząd cywilny organizację sądownictwa i procedurę sądową, z następującymi zmianami i uzupełnieniami.

1. Prawa i obowiązki, przysługujące obecnie, zgodnie z organizacją zarządu Królestwa Polskiego (Zb. pr., t. II, wydz. z roku 1892 i dalszy ciąg 1906, 1908, 1909 i 1910 r.) i innych instytucji, oraz ustaw, generał gubernatorowi warszawskiemu, przechodzą w gubernji chełmskiej do ministra spraw wewnętrznych i innych ministrów i głównozarządzających.

2. W zakresie sądownictwa gub. chełmska przyłącza się do okręgu Izby sądowej kijowskiej.

3. Podział gminnych okręgów sądowych co do kolei odbywania wyborów na stanowiska sędziów gminnych i oznaczanie terminów tych wyborów w gubernji chełmskiej odbywa się niezależnie od wyborów w gubernjach Królestwa Polskiego.

4. Mianuje, przenosi i usuwa sędziów pokoju w gub. chełmskiej — minister sprawiedliwości.

5. Stałą siedzibę sędziów w gub. chełmskiej określa plan, zatwierdzony przez ministra sprawiedliwości.

6. Wyznaczenie w gub. chełmskiej tych okręgów sądów pokoju, w których mogą być nadetatowi komisarze i wóźni sądowi, jako też określenie liczby jednych i drugich w każdym okręgu tej gubernji pozostawia się do użycia ministra sprawiedliwości.

7. Zakłady naukowe ministerjum oświaty w gub. chełmskiej podlegają kuratorowi okręgu naukowego kijowskiego.

8. Zarząd dóbr skarbowych w gub. chełmskiej powierza się wołyńskiemu zarządowi rolnictwa i dóbr skarbowych, który wskutek tego zostaje nazwany chełmsko-wołyńskim zarządem rolnictwa i dóbr skarbowych.

9. Gubernija chełmska pod względem rewizji instytucji skarbowych podlega Izbie obrachunkowej kijowskiej.

10. Na zakłady naukowe gubernji chełmskiej nie rozciąga się moc obowiązująca art. 1673 i punktu 3-go art. 3,000 ustaw instytucji i zakładów naukowych (Zb. pr., t. XI, cz. 1, wyd. z r. 1893).

11. Odnosić gub. chełmskiej tracą swą moc:

1) Najwyżej zatwierdzoną, 15 maja 1881 r., uchwałą komitetu ministrów w sprawie zawieszenia czynności w instytucjach rządowych w gubernjach Królestwa Polskiego w dni świąt katolickich, obchodzonych według nowego stylu;

2) uwaga do art. 464 org. inst. sąd. (Zb. pr. t. XVI, cz. 1, wyd. z r. 1892);

3) art. 1309 ustawy proced. karnej (Zb. pr. t. XVI, cz. 1, wyd. z r. 1892) i

4) przepisy o dopuszczeniu warszawskiej loterii klasycznej.

12. Na gub. chełmską rozciągają się:

1) działalność Szlacheckiego Banku Ziemskiego (Zb. pr., t. XI, cz. 2, ust. kred., wyd. z r. 1903 i dalszy ciąg z roku 1906 i 1908);

2) działalność Tow. Kred. Ziemskiego gub. Królestwa Polskiego (Zb. pr. t. XI, cz. 2, ust. kred., wyd. z r. 1908 i dalszy ciąg z r. 1906).

3) art. 488 ustawy procedury karnej (Zb. pr. t. XVI, cz. 1, wyd. z r. 1892);

4) uwaga (do art. 5 dodatku A do uwagi do art. 14 praw majątkowych (Zb. pr., t. IX, z r. 1906);

5) punkt 3 art. 243 ustaw stemptowych (Zb. pr., t. V, wyd. z r. 1903), o uwolnieniu od opłat alienacyjnych aktów przy przechodzeniu w gub. zachodnich majątków polskich w ręce osób pochodzenia rosyjskiego, i

6) uwaga 4 do art. 265 ustawy o zapob. przesi. (Zb. pr., t. XIV, z r. 1906).

XII. Zmieniając i uzupełniając właściwe przepisy postanowić:

1. W gub. chełmskiej pożyczki z włościańskiego banku ziemskiego mogą być wydawane osobom, mającym prawo nabywania gruntów, do których stosuje się ukaz z dnia 19 lutego 1864 r. o urzędzeniu włościan, przyczem okoliczność tę stwierdza miejscowy komisarz do spraw włościańskich.

2. W sądach pokoju i sądach gminnych gub. chełmskiej uczestniczącym w sprawie osobom i ich legalnym przedstawicielom (oplekunom i t. p.), jako też pełnomocnikom ich z liczby wymienionych w art. 369 org. inst. sąd. (Zb. pr., t. XVI, cz. 1, wyd. z roku 1892), obrońców przysiężnych i prywatnych, pozwala się, w razie nieznanomości języka rosyjskiego, wnosić ustnie prośby i skargi, jako też składać piśmienne wyjaśnienia w języku miejscowym, przyczem sędzia pokoju lub sędzia gminny porozumiewa się za pośrednictwem tłumacza. Na prośby wspomnianych osób, ich ustne zeznania, spisane później w języku miejscowym, mogą być dołączone do akt. Miejscowości, w których pozwala się na używanie języka miejscowego, oznacza minister sprawiedliwości, na przedstawienie zjazdów sędziów pokoju.

3. W gub. chełmskiej ugi, przywileje i specjalne prawa służbowe, przysługujące na mocy przepisów obowiązujących osobom pochodzenia rosyjskiego, rozciągają się na ludność miejscową pochodzenia rosyjskiego, rozciągają się na ludność miejscową pocho-

dzona rosyjskiego bez różnicy wyznania.

Uwaga. Wytuszczone w tym (3) artykule postanowienie nie dotyczy specjalnych przywilejów służbowych w gubernjach Królestwa Polskiego (Zb. pr., t. III, Przep. o przyw. służb., wyd. z r. 1906 i dalszy ciąg z r. 1908 i 1909, art. 43 — 57).

4. Decyzje władzy administracyjnej co do pochodzenia rosyjskiego, w razie niezgodzenia się na nie osób interesowanych, podlegają zaskarżeniu do I departamentu Senatu Rządzącego.

5. W gimnazjach i progimnazjach żeńskich gub. chełmskiej pozwala się na naukę języka i literatury polskiej dla uczennic, zyczących uczyć się tych przedmiotów.

6. Na przedstawienia w teatrach gub. chełmskiej utworów dramatycznych nie w języku rosyjskim pozwala z zachowaniem przepisów art. 83 ustawy cenzuralnej (Zd. pr., t. XIV, wydanie z r. 1890), gubernator miejscowy.

XIII. Utrzymywać w gub. chełmskiej moc obowiązującą uwagi do art. 56, uwagi do art. 59, art. 78, uwagi do art. 17, dodatku do uwagi do art. 45 i art. 32 uwagi do art. 98 ustawy Włościańskiego Banku Ziemskiego (Zb. pr., t. XI, cz. 2, wyd. z roku 1903).

Zjazd Rapperswolski.

Rapperswill, 4 sierpnia.

Statut quodante trwa niezmiennie. Postulatów Komisji, wybrane przez Radę przed rokiem, nie spełniono w niczem. Urządzono cokolwiek turniejów, ale zwiedzających przepuszcza się obok niego.

Nie zmieniono nawet słynnych z ortografii napisów kustosza; w mundurach gnieźdzą się mole; liszczyją szlondary, poprzybijane bretnalami do szafitów. Ostawione wyroby kustosza niekilknięte.

Szereg ich powiększyły dwa niby-kontusze, sporządzone przez Rużyckiego i ustawione przezeń obok mundurów wojsk polskich. Ma się wrażenie, że stanowisko kustosza jest dziś silniejsze, niż przed rokiem. Zachodzi obawa, że o ile się coś zmieni, to tylko na g o r s z e.

Dowodzi tego między innymi ton świeżo wydanego sprawozdania za rok 1911.

Widoczne w niem usiłowanie zgromienia opozycji przy pomocy przesadnej chwalebnej tej części prasy, która wystąpiła w obronie Rady.

Naogół odznacza się sprawozdanie Rady chełpiwością, nietaktem i kręctwem. Najsmutniej pod tym względem przedstawia się część budżetowa; Rada wyznaje, że pracuje ze stałym niedoborem, który od szeregu lat pokrywa z kapitału żelaznego. Płyną ślad skargi na obojętność i brak poparcia ze strony społeczeństwa.

Właściwe znaczenie tych skarg odsłania się z chwilą, gdy się zważy, że równolegle Rada stara się wszelkimi środkami odsunąć społeczeństwo od kontroli i krytyki, że usiłuje w dalszym ciągu trzymać społeczeństwo zdala od spraw Muzeum, z widoczną szkodą instytucji.

Co więcej, jakby na urągowski, jakby na przekór uchwałąm zeszłorocznej komisji, jakby dla podkreślenia, że Muzeum — to emigracyjno-familijne gniazdko, w którym jest przedewszystkiem miejsce dla fabrykatów rezydent-kustosza, umieszczono nad wejściem do głównej sali napis:

„Zbiór pamiątek polskich”.

Więc to już nie Muzeum Narodowe, o jakim marzyli Piater i Bukowski?

Kasa emerytalna nauczycielska.

(Z powodu zjazdu nauczycieli w Łodzi).

Zarząd kasy emerytalnej nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych (utworzonej przed dwoma laty przy ministerjum oświaty) na zapytanie, czy do kasy

tej mogą należeć właściciele i właścicielki, tudzież personel nauczycielski prywatnych szkół początkowych nadesłał zawiadomienie następujące:

Sprawa uczestnictwa w kasie emerytalnej nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych, uczących w prywatnych szkołach początkowych, jest jeszcze niezadecydowana i ostatnio przesłana do rozważenia i uchwały rady ministerjum oświaty.

Przed zapadnięciem jednakże uchwały w formie decydującej zażądano nadesłania danych statystycznych: o liczbie szkół początkowych, uczących się w tychże szkołach, oraz programów wykładawczych i pozwoleń na jakich otwarte są rzeczony zakłady naukowe.

Wobec też rozważania sprawy tej, zarząd kasy emerytalnej szkół ludowych w odpowiedzi swej zaznacza, że ponieważ wiele osób z pośród stanu nauczycielskiego tejże kategorii zgłasza się do uczestnictwa kasy, przeto osoby te zaliczane są jako dobrowolni członkowie kasy, z tem jednakże zastrzeżeniem, że w razie odmownej decyzji rady ministerjalnej złożone wkłady będą im zwrócone.

Przy zawiadomieniu powyższem załączone jest także wyjaśnienie, że do dobrowolnego uczestnictwa w rzeczonyj kasie emerytalnej mają prawo należeć nauczyciele i nauczycielki przedmiotów ogólnokształcących obowiązujących w szkołach początkowych; cenusz naukowy nauczyciela i nauczycielki ma być nie mniejszy, jak tytuł nauczyciela początkowego, a program wykładowy szkoły, w której nauczają członkowie kasy, powinien być niższy od kursu nauk szkół miejskich z r. 1871.

Osoby zaś utrzymujące szkoły początkowe, chcące należeć dobrowolnie do tejże kasy emerytalnej, mogą być nauczycielem lub nauczycielką początkową na warunkach powyżej wymienionych.

Wreszcie co do składki czyli wkładów 12 proc. od pobieranej płacy, to dla ułatwienia — wkłady te zrównane być mają w stosunku do płacy 360 rubli rocznie.

Mikado Mutsuhito

i gospodarstwo społeczne w Japonji.

Umarł cesarz Japonji, Mutsuhito, a z nim zeszedł do grobu wielki i rozumny władca, jedna z wybitniejszych indywidualności z pośród panujących XIX i XX stulecia. Niezrównanym talentem, wytrwałością i celową pracą Mutsuhito przyczynił w ciągu kilku zaledwie dziesiątków lat od swiata i kultury odcięte państewko azjatyckie w potężne, kulturalne, konstytucyjne państwo, które w koncercie monarchów swiata ma swe uznanie, wybitne i równorzędne stanowisko.

Nekrologi władcy japońskiego, o którym w Europie dopiero co mówiono, jak o postaci z bajki tysiąca i jednej nocy, zapelniają szpalty wszystkich pism całym tygodniem.

I szlachetnie! Cesarz Mutsuhito średniowieczne, na systemie feudalnym oparte państwo, jednym zamachem, bez krwi rozlewu, pewną ceną, silną i szybką ewolucją zamienił w państwo, kwitujące wszystkimi zdobyczami nowoczesnej kultury społecznej i państwowej gdy europejskie państwa każdą zdobycz konstytucyjną opłacały mierzem krwi i poważnymi przesileniami.

Podziwu godny rozwój Japonji pod rządami zmarłego „syna nieba — Ten shi” najlepiej i najjaskrawiej uwydatnia się na polu gospodarki społecznej. Cyfry i daty najlepiej wykazują, jak w ostatnich kilku dziesiątkach lat zmieniły się stosunki ekonomiczne Japonji.

Budżet Japonji w roku administracyjnym 1867-68 (rok wstąpienia na tron cesarza Mutsuhito) wynosił 33 milionów jenów, gdy japoński minister finansów prefinanuje na rok 1912-13 — 875,976,995 jenów.

W porównaniu z budżetem roku 1911-12 wykazuje się wzrost zaledwie o 2 miliony jenów w dochodach i wydatkach, co tłumaczy się systemem oszczędnościowym, zmierzającym do u-

trzymaniu równowagi budżetowej i unikania dalszych pożyczek.

Przed kilku laty bowiem zapadła uchwała pełnej Rady ministrów, że nie należy narazie zaciągać żadnych pożyczek, natomiast co roku wyznaczać pewne sumy z zwyczajnych dochodów na spłacanie długów.

Mimo systemu oszczędnościowego, szczęśliwie przeprowadzonego, minister marynarki dostał 82 mil. jenów na wzmocnienie floty, minister spraw wewnętrznych 193 mil. na roboty i regulacje wodne, mające chronić państwo przed częstymi klęskami powodzi, minister kolei 100 milionów na koleje lokalne i inwestycje.

Poza tem bardzo znaczne sumy wyznaczył rząd na szkoły dla rozszerzenia państwowych hut stali, sieci telefonicznych i zakładów portowych, a 50 milionów na spłacanie długów, co jako wzór może służyć europejskim państwom, kłopotającym się teraz spadkiem swych papierów.

Dopiero co wyszła książka p. t. „Rocznik stosunków finansów i ekonomicznych Japonii r. 1912”, zawiera informacje rządu japońskiego o sytuacji. Czytamy w niej, że wprowadzenie targu pieniężny jest przesycony wielką ilością obligacji komunalnych, papierów inwestycyjnych i osłabiony wzrostem importu z powodu wejścia w życie ustawy o autonomicznej taryfie cłowej, że jednak na ogół sytuacja ekonomiczna państwa jest zadawalniająca.

Wprawdzie bilans handlowy wykazuje 26 milionów pasywów (import 413 mil. eksport, 485 mil.), lecz należy wytłumaczyć to sobie z jednej strony małym eksportem bawełny do Chin wskutek chińskiej rewolucji, z drugiej strony tem, że importery japońscy w pierwszej połowie r. 1911 sprowadzali znacznie więcej towarów ponad zapotrzebowanie, by wobec ustawy o nowych taryfach cłowych, która weszła w życie 17 lipca 1911 roku, zaoszczędzić na opłatach cłowych.

Głównym artykułem importu w Japonii są surowa bawełna, nawóz, żelazo i maszyny, a więc surowce i narzędzia dla przemysłowej produkcji artykułów eksportowych.

Wskutek szybkiego rozwoju państwa pod rządami cesarza Mutsuhito wzrosły także znacznie jego długi. Gdy jeszcze w latach 1897-98 długi wynosiły 399 milionów jenów, wzrosły obecnie do sumy 2 i miliard, a więc z 8,6 na 37,5 jenów na głowę każdego poddanego japończyka.

Działalność inwestycyjna ostatnich lat jest żywą i znaczną. W r. 1911 inwestowano 361 mil. w przedsiębiorstwach, r. 1911 — 487 mil. jenów.

Po wojnie z Rosją postanowił rząd przedsięwziąć reformę podatkową, mającą na celu ulżenie ludności, przeciwnie podatkami, dotychczas jednak reformy nie przeprowadził.

Oto garść dat, ilustrujących doskonale rozwój państwa i społeczeństwa japońskiego.

Nie bez podstawy zmarłemu mikadzie nadaje cała ludność przydomek „Wielkiego”.

Ze spraw szkolnych.

Ministerjum oświaty pozwoliło dopuszczać do egzaminu różnych ekstermów, zdających egzaminy z kursu 6 klas szkół realnych na tych samych zasadach jakle obowiązują uczni tych szkół, choćby na egzaminach piśmiennych ekstermici otrzymali stopień niedostateczny.

Naczelnicy dyrekcji naukowych rozesłali okólnik do wszystkich nauczycieli szkół początkowych miejskich i wiejskich, w którym zalecają nowoustanowiony następujący porządek przyjmowania dzieci do szkół.

Do szkół nie można przyjmować więcej dzieci nad 60 na jednego nauczyciela, a w razie ciasnego lokalu po 6 uczniów na jeden sążeń kwadratu powierzchni; pierwszeństwo do przyjęcia mają dzieci opłacających składkę szkolną; nieopłacający składki szkolnej w razie wolnych miejsc w szkole mogą być przyjmowani za zgodą ogółu i za pozwoleniem inspektora szkół, przyczem winni wnieść do kasy miejskiej lub gminnej składkę szkolną i przed przyjęciem do szkoły okazać kwit.

Z tych ostatnich mają pierwszeństwo ci, którzy już chodzili do szkoły, starsi wiekiem, dzieci pisarzy gminnych i strażników, również po zapłaceniu składki; o dniu wyznaczonym do przyjęcia dzieci do szkoły, nauczyciel winien zawiadomić prezydenta, burmistrza miasta, lub wójta gminy, którzy wysyłają na ten dzień swego delegata.

Delegat winien sporządzić o tem protokół i przedstawić go inspektorowi szkół; wójt gmin, burmistrz i prezydenci miast winni odwiedzać szkoły i wglądać w sprawy szkolne.

Czy Niemcy mogą prowadzić wojnę?

Na zapytanie to odpowiada jakiś „general” w „Birzew. Wied.” w sensie dla Niemiec niepomysłnym.

Zdaniem jego Niemcom nie starczy zboża na prowadzenie wojny.

„Podczas wojny 1870 roku armja niemiecka żywiła się przeważnie zbożem kupowanym. W przyszłej wojnie sytuacja będzie dla Niemiec jeszcze trudniejsza. Przedewszystkiem wypadnie karmić

nie 1,350,787 ludzi i 265,568 koni, jak było podczas wojny 1870 roku, a natomiast około 3 i pół milionów ludzi i conajmniej 350,000 koni; po drugie wojna będzie niewątpliwie przewlekła: nie 5 — 6 miesięcy, jak w r. 1870, a przynajmniej trzy razy tyle; po trzecie, aczkolwiek własna produkcja Niemiec absolutnie wzrosła, jednak i ludność Niemiec od tego czasu wzrosła o 63 proc, czyli że i normalne zapotrzebowanie przywożonego zboża znacznie się zwiększyło”...

Zdaniem „generała”. Niemcom w razie wojny zagraża nieunikniony głód, czyli innymi słowy: Niemcy są niezdolne do dłuższej wojny.

Przed kongresem esperantystów.

Kraków, dnia 5 sierpnia.

Za tydzień nastąpi w Krakowie otwarcie kongresu, niezwykłego z punktu widzenia ogólnie ludzkiego i niezwykłego z naszego narodowego stanowiska. Wszechświatowy kongres języka międzynarodowego sam w sobie — to nader interesujący przejaw ludzkości jako wyraz wysiłków i pracy zbiorowej nad zrealizowaniem wielkiej jej idei.

Bo język międzynarodowy — to postulat cywilizacyjny ludzkości, poczęty wśród marzeń dziejów o wiecznym pokoju, o braterstwie ludów, o wyrównaniu długów dziejowych i o zgodnym współżyciu — to idea, zrodzona wiesknocie wieków za zjawą szczęścia, karmiona utopią niedosiężnych może celów, hodowana w majakach pionierów niezszalonej może ery — ale to idea, wchodząca w ludzkość w szatach realnych i podbijająca tę ludzkość.

I właśnie jako wypełnienie części owego utopijnego założenia, język międzynarodowy, już fakt dokonany, jest zjawiskiem, godnym szczególnej uwagi, bo jest to przesłanka w realizowaniu problemów, stojących na granicy tego, co możliwe i niemożliwe do urzeczywistnienia. Dlatego też kongres języka międzynarodowego jest zjawiskiem, na które przedewszystkiem muszą patrzeć dzieje i ludzkość — w interesie własnym.

O drugim znaczeniu kongresu esperantystów z naszego narodowego stanowiska pisaliśmy już kilkakrotnie na tem miejscu. Dlatego poprzestaniemy tu na streszczeniu: Kongres esperantystów jest pierwszym wszechświatowym kongresem w Krakowie i na ziemi polskiej, więc wnioski wypływają z tego same przez się. Tyle wystarczy.

Zachodzi teraz pytanie, jak jesteśmy przygotowani na przyjęcie kongresu odpowiednio do jego znaczenia dla nas i czy w ramach naszej możliwości zrobiliśmy wszystko, co zrobić należało.

Obowiązkiem komitetu kongresowego, który przedewszystkiem zajmuje się przyjęciem gości, było uczynić, co możliwe, aby do współpracy pozyskać ogół, a obowiązkiem ogółu było wspomóc komitetowi w jego pracach w możliwie najszerszym zakresie.

Czy tak się stało? Czy każdy zrobił to, co jako obywatel powinien był zrobić? Czy wszystko zrobione według najlepszych sił i najlepszych chęci?

Bilans prac nastąpi po kongresie i wtedy zobaczymy. Tutaj przypominamy tylko, że jeśli komitet kongresu jest przed nami odpowiedzialny za godne przedstawienie nas światu, to my sami w daleko wyższym stopniu odpowiedzialni jesteśmy przed opinią całego narodu ze nasze zachowanie się wobec kongresu. A odpowiedzialność ta w pierwszej linii spada na naszą Radę miejską, która zaprosiła kongres do Krakowa i która ma teraz wystąpić w roli gospodarza.

Od kongresu oddziela nas jeszcze tydzień czasu. Okres to niewielki, ale niejedno jeszcze można zrobić, niejedno zaniedbanie naprawić. Więc wyszukajmy sposobność, dopóki jeszcze czas.

Wystawa w Pleszewie.

—o—

A więc już 15 b. m. otwarta zostanie wystawa przemysłowa w Pleszewie i trwać będzie do 8 września.

Wystawa ta, jak się dowiadujemy z nadesłanego nam „Przewodnika po wystawie”, wydanego nakładem komitetu wystawy, ma na celu dźwignięcie przemysłu i handlu rodzinnego, pobudzenie wiary we własne siły i chęci do pracy w myśl przepowiedni wieszczki „Z wiary waszej wola wasza, z woli waszej czyn wasz będzie”, wreszcie wykazanie, jak przemysł polski w dzielnicy pod zaborem pruskim się rozwinął, co tam w praktyce możliwym jest do przeprowadzenia, a które gałęzie handlu i przemysłu są stało rozwinięte, na co szczególniejszą uwagę zwrócić należy.

Wnosząc z długiego szeregu nazwisk wystawców, wystawa pleszewska będzie imponująca.

Zorganizowaną ona została wybornie i podzieloną na działy: 1) spożywczy, 2) odzież, 3) metalurgiczny, 4) drzewny i nowożnictwa, 5) mieszkań, 6) skórny, 7) chemiczno-kosmetyczny, 8) ceramiczny i kamieniarski, 9) ogrodnictwo i warzywnictwo, 10) graficzny i wydawnictwa, 11) maszyny rolnicze, wreszcie 12) dział artystyczny, fotografie meljoracje, rysy budowlane miast, statystyka itp.

Działy te najlepiej świadczą o szerokich ramach wystawy, która z pewnością zainteresuje szerokie koła Kalisza i okolicy.

ARNOLD BENNET.

Wielki człowiek.

W dwanaście godzin później John Pilgrim dziękował Henrykowi za wyjątkowy, nawet w jego bogatej pod tym względem przeszłości, sukces. Oznajmił, że zatelegrafuje o powodzeniu do Nowego Yorku, gdzie właśnie w tej chwili rozpoczynają przedstawienia.

— Szczęśliwy był to dzień, w którym się spotkałem, młodzieńcze, — powiedział do Henryka genialnie i z odzieniem pewnej tajemniczości Pilgrim.

Któryś z podnieconych elektrotechników zapomniawszy widocznie zgasić płonący na frontonie teatru Prince'a dumny napis:

Źródło Zarazy — Szekspir Knight.

XXIX.

Zostaje prezesem.

Teatr Prince'a, gdy był zapełniony, przynosił trzysta czterdzieści funtów zysku. „Źródło Zarazy” grano co tygodnia sześć razy wieczorem, a dwa razy dawano na popołudniowych przedstawieniach, prawie przez cały rok; przeto dziesięć procent, przyznane Henrykowi, przynosiło mu przeszło dwieście funtów tygodniowo. Honorarja amerykańskie przynosiły mu bodaj więcej. Sto dwadzieścia tysięcy egzemplarzy książki było w obiegu Anglii, dwieście tysięcy — w Ameryce, a od każdego egzemplarza Henryk dostawał szylinga i sześć pensów. Ogólna kwota wspaniałego, a zarazem sprawiającego kłopot zysku ze „Źródła Zarazy” po dodaniu ośmiu tysięcy funtów, które otrzymał do firmy Macalister, w przeciągu pierwszego roku dochodziła do trzydziestu ośmiu tysięcy funtów.

Powiedziałem, sprawiającego kłopot, gdyż rzeczywiście Henryk nie mógł się opędzić napływającym zewsząd honorarjom. Był jak małe dziecko, które odkręciwszy kurek widzi, że poziom wody ciągle się wznosząc doszedł mu już do kostek, a nie potrafi go zakręcić z powrotem. Nawet z pomocą sir George'a

nie mógł się opędzić potopowi pieniędzy, który każdego tygodnia groził zalaniem Henryka. Jakkolwiek sir George potrafił stawać czoło podobnym kryzysom, i umieszczał jego kapitały w przeróżnych akcjach, to jednak Henryk nie był nigdy wolny od niebezpieczeństwa. Najgorszem jednak było to, że na długo przed wyczerpaniem się zdolności „Źródła Zarazy” wyrzucania pieniędzy naksztalf gejzeru, Henryk napisał nową książkę i osnuł na niej nową sztukę. Na szczęście, ma przy sobie Geraldynę — w roli małżonki. Z tego punktu widzenia, opowieść o nim stałaby się raczej monotonna. Natomiast opowieść o lokacji jego kapitałów byłaby może więcej ciekawa dla publiczności. Naturalnie okazało się koniecznym opuścić dotychczasowe mieszkanie w Ashley Gardens. Człowiek obciążony dochodem czterdziestu tysięcy rocznie, a przytem niepewny czy ten dochód nie podniesie się nagle do pięćdziesięciu, a nawet siedm dziesięciu tysięcy, nie może mieszkać w Ashley Gardens.

(C. d. n.)

Na wystawie tej zarówno ziemianie, jak przemysłowcy, niejednej rzeczy będą mogli się nauczyć i przyswoić sobie.

Spodziewać się należy, że pojedziemy do Pleszewa gremjalnie, aby przekonać się, jak tam nasi bracia pracują na chwałę Bogu a pożytek ludziom. Pojedziemy tam uświadomić im szczerze ich znaczne dłonie spracowane, na niwie podniesienia przemysłu rodzinnego.

Wiadomości ogólne.

○ **Przed wyborami.** Ministerjum spraw wewnętrznych wyjaśniło, iż do list wyborczych z pośród osób, opłacających podatek mieszkaniowy mogą być wciągane tylko te osoby, które w r. 1911 opłacały podatek według mieszkań, zajmowanych przez nie w dn. 28 grudnia 1910 r.

○ **Reorganizacja rabinatu.** Ministerjum spraw wewnętrznych opracowuje projekty prawa co do reorganizacji rabinatu, zmiany przysięgi dla żydów, reformowania zarządów bóżnic i bethamidraszów, oraz funkcji żydowskich towarzystw dobroczynnych.

○ **O zawieranie małżeństw.** Minister oświaty przyznał kuratorom okręgów naukowych prawo pozwalania wychowawcom instytucji nauczycielskich na zawieranie związków małżeńskich.

○ **Nieuczciwy handel.** Główna izba miar i wag zwróciła uwagę ministerjum handlu i przemysłu na stopniowe zmniejszanie fiasek od wina.

Obecnie zanotowano powszechne zło, które się gnieździ w sklepach spożywczych i innych zakładach przemysłowych, gdzie, ważąc różne towary, kupcy usiłują owijać swój produkt, czy trzeba czy nie trzeba, w gruby papier, a tem sztucznie zmniejszają zawartość samego towaru. Znane wszak są bibułowe worki i pudełka, którymi się stale posługują panowie kupcy. Ministerjum opracowuje przepisy, które uniemożliwią tego rodzaju wyzysk kupujących.

○ **Samobójstwa w wojsku.** Ministerjum wojny skończyło statystykę samobójstw, które zdarzyły się w r. z. Liczba samobójstw wzrasta. W r. 1910 skończyło samobójstwem 72 oficerów i 268 żołnierzy; w r. z. zaś 90 oficerów i 347 żołnierzy.

O przyczynach tych samobójstw statystyka ministerjum nie wspomina.

Ze świata.

□ **Najstarszy dom w Europie.** W starym miasteczku Winkel nad Renem znajduje się dom-sterzec, tj.

najstarszy dom mieszkalny nie tylko w Niemczech, lecz w całej Europie. W domu tym mieszkał swojego czasu arcybiskup Rabanus Maurus, który umarł około r. 850. Obecny właściciel domu przystąpił do odnowienia sędziwego budynku. Roboty już rozpoczęto.

□ **Wdowiec po II żonach.** W pewnej gazecie holenderskiej ukazało się następujące ogłoszenie: „Starszy, dobrze zakonserwowany mężczyzna, który już kilka razy był żonaty, chciałby pojąć za żonę kobietę o wybitnych zaletach serca i charakteru”.

Zgłosiło się kilkanaście kandydatek, które zaczęły naturalnie, badać przeszłość, tego dobrze „zakonserwanego” mężczyzny i dowiedziały się, że ów dobrze „zakonserwowany” pan był ni mniej, ni więcej tylko 11 razy żonaty i że wszystkie jego żony umarły.

Pierwsze trzy żony umarły w kwiecie wieku, dwie następne utonęły podczas kąpeli, szósta zażyła truciznę, numer 7, 8 i 9 umarły ze zmartwienia podczas procesów rozwodowych, 10-ta została zabita przez rozjuszonego byka a 11-ta zaraz po ślubie złamała nogę podczas katastrofy kolejowej.

Kilkudniowe pozycie z mężem wystarczyło jej najzupełniej, to też już pod czas choroby wdowiła skargę rozwodową. Nie doczekała biedaczka końca procesu, gdyż w tym czasie zmarła.

Z Cesarstwa.

△ **Słaby napływ.** Do kancelarii uniwersytetu petersburskiego wpłynęło dotychczas 600 próśb o przyjęcie, gdy wakansów jest w uniwersytecie 2,100.

△ **Sprawa o szpiegostwo.** Żona kapitana Kostiewicza została zawładniona przez ministerjum rosyjskie, że otrzyma także paszport zagraniczny i prawdopodobnie wyjedzie do Rosji.

△ **Ofiara giełdy.** W Petersburgu otruł się moliem, a następnie trzykrotnie strzelił do siebie Juljan Janowski, członek rady miejskiego Tow. wzajemnego kredytu. Wygrałszy na giełdzie 500 tysięcy rubli, w parę godzin je przegrał. Stan Janowskiego jest beznadziejny.

△ **Pogróżki „Russk. Znamia”.** „Russk. Znamia” oburzone jest na spadające kary administracyjne i oświadcza, że „rząd centralny może zupełnie zaniknąć pisma patriotyczne, lecz niech pamięta, iż gazeta ta zmuszona będzie przenieść wydawnictwo za granicę i zębami wyszczerbionymi przez cenzurę zdzielić okrutni swe niebezpieczeństwo dla rządu”.

Z LITWY I RUSI.

× **Echa napadu na „Dziennik Kijowski”.** Kijowskiemu sądziemu pokoju przekazano sprawę studenta Golubiewa, oskarżonego na mocy art. 38 o demonstracje i awantury w redakcji „Dziennika Kijowskiego”.

Wiadomości krajowe.

+ **Wystawa rzemieślnicza.** Stowarzyszenie rzemieślników chrześcijańskich postanowiło urządzić w roku przyszłym wystawę rzemieślniczą w Częstochowie.

+ **Nadużycia na kolejach nadwiślańskich.** Jak donosi „Warszawska Mysl”, wykryte w ciągu ostatnich lat nadużycia na kolejach nadwiślańskich dostarczają materiału do trzech wielkich spraw sądowych.

Sędzia śledczy do spraw szczególnej wagi Matwiejew gromadzi materiały, dostarczone przez rewizję senatora Neuhardta.

Sprawa nadużyć z biletami osobowymi na wszystkich liniach kolei nadwiślańskich pozostaje w ręku sędziego śledczego w Siedlcach, gdzie centralizowały się wszystkie „operacje” biletowe.

Wreszcie sędzia śledczy 14 rewiru śledczego Warszawy prowadzi sprawę nadużyć, wykrytych przez nacelnika wydziału poszukiwania zaginionych tanduków, p. Gejerinera. Nadużycia tej kategorii dotyczą „gubienn” bydła, nierogacizny, płaciva domowego na linii z Kouszek do Skarżyska, fałszerstw służbowych, sprzeniewierzeń i t. d. Materiały śledcze w tej sprawie obejmują 13 tomów (4,000 stron).

Od Administracji.

Szanownych Prenumeratorów naszych, zalegających w opłacie prenumeraty, upraszamy o zregulowanie zaległości, w przeciwnym razie wszystkim zalegającym za m. lipiec

z dniem 8 sierpnia

wysyłka gazety naszej zostanie

stanowczo wstrzymaną.

Jednocześnie zaznaczamy, iż dla uniknięcia nieporozumienia, zaległości najlepiej uiszczać w Administracji „Kurjera”, Zachodnia 37.

KRONIKA.

= (a) **Uroczystości jubileuszowe.** Na skutek porozumienia generał-gubernatora warszawskiego z ministrem spraw wewnętrznych, na uroczystości jubileuszu wojny r. 1812, jak donosi „Warsz. Dniem”, wystąpi będą w charakterze przedstawicieli ludności wiejskiej Królestwa Polskiego wóci gmin, po jednym z każdej gubernji. Prócz tego mogą na własne życzenie i na swój koszt wyjechać na uroczystości jubileuszowe prezydenci miast gubernjalnych i m. Łodzi, oraz deputacje od tych rosyjskich stowarzyszeń, które będą chciały złożyć wieniec na pomniku bitwy pod Borodinem.

= (b) **Posiedzenie rzemieślników.** Staraniem sekcji statystyczno-naukowej, odbyło się wczoraj, w lokalu resursy rzemieślniczej przy ul. Widzewskiej nr. 117, zrecie z rządu posiedzenie rzemieślników.

Tym razem odbyło się posiedzenie majstrów murarskich nie tylko z Łodzi, lecz także z Warszawy, Płocka, Żyrardowa, Będzina i innych miejscowości.

Porządek dzienny posiedzenia obejmował następujące punkty: 1) odczyt z dziedziny higieny zawodowej; dr. St. Skalskiego; 2) stosunek majstrów do gospodarzy i przedsiębiorców; 3) fikcyjne dozory na budowach; 4) zapisywanie majstrów nietachowych; 5) kursy wieczorowe dla pracowników; 6) kooperatywy budowlane i 7) zjazdy rzemieślnicze.

Na przewodniczącego obradom zaproszono p. F. Satskiego, asesorami byli pp.: W. Jaszu i A. Biesłada, a sekretarzem p. A. Jasiarski.

Po odczycie dr. St. Skalskiego, wywiązała się dyskusja, poczem powzięto uchwały następujące:

1) W sprawie unormowania stosunków między majstrami a właścicielami nieruchomości lub przedsiębiorcami okazano się w dyskusji, że dla prawidłowego postawienia tej kwestji potrzeba z jednej strony, aby majstrowie dokładnie znali swój fach i obowiązki zawodowe, a z drugiej, aby ogół majstrów przyjął jednakową skalę wymagań technicznych, odstąpił do której byłoby piętnowane przez zgromadzenie cechów majstrów murarskich;

2) w kwestji fikcyjnych dozorów technicznych, które niezmiernie wpływają na obniżenie wynagrodzenia za pracę, uchwalono, aby cechy murarskie zwróciły się z prośbą do władz odnośnych o wprowadzenie sznurowych ksiąg, którychby inżynier, kierujący robotami, zapisywał wskazówki co do prowadzenia robót, a majstrowie czynili swe uwagi;

3) uchwalono poczynić starania o ustalenie i o ujednolicenie pro-

pany, więc niedziwne: my głodni, on co wieczór pijany! Wszedł: dależże tuć graty, ratu! Jezu nas święty! Wszedł: wyrzeszczył swe ślepie, skopał matkę, dziecinę, która ledwie-że tchnie!

A gdy pracy nie znajdzie, wkrótce będzie nędzarze — bez postania i dachu, jak piacy. Wtedy wezmą, cię, moje kochanie, jasnie państwo na sport: wychowanie!

Gdy ci tuzin lat minie, do postugi cię państwo zabiorą: abys darino nie jadła im chleba — musisz spełniać co każa! Przez lat kilka, isć w pokorze i pracy — do nieba...

Znajdziesz bowiem też swego „panicza” — królewicza z bałki wysnionel. Ale wspomnij na słowa matczyne:

„Nie dla cię życia rozkosze, nie dla cię szczęście miłości, nie dla cię błogość spokoju. Zginiesz, — jeśli uwierzysz przysiędze...”

On cię zgubi: jako piórko porwie w swe dłonie i — zgubi. Złamię cię, kwiecie najdroższy! A pociechą twą będzie dwuzłotek, rzucony ręką panicza... Będziesz na zawsze zhańbiona!

A gdy dziecic ci zadrży pod sercem — wyrzucona zostaniesz wnet na bruk. Na ulicę — bez dachu... I odsuniesz się w dół, ku zatraciel...

Będziesz się terała po barłogach tajem-

nych, w ciemnej norze piwniczej dasz też życie swojemu dziecicciu. Wyjdiesz — pracy nie znajdziesz. Któż cię przyjmie do domu z bękartem? Z przytulonym do serca „bękartem”... Ach, odganiać cię będą od progów ojce, matki rodzin szlachetnych — gorzej niż psa wściekłego...

Pójdiesz w świat.

W świat szeroki, daleki...

Pójdiesz szukać pracy w fabryce... Znajdziesz prędko, boś ładna... Rzucił tylko okiem „majsterek”: Zdatnaś, zdatnaś do pracy! Sam dyrektor nie poskąpi ci płacy! Pomocnicy różni także cię chwala... Nawet jeden to się nachwalić nie może! W żartach mówi, że doprawdy wartaś jest więcej... Cóż to! Chcesz ich porzucić? Skądże znowu? Patrzcie państwo, już ją jakieś choróbko opadło... Ha od pracy zapewne... — „Precz parszywa owca ze stada!” — krzyczy doktor. — „Jutro spłacić i za wrota wyprosić!” — rzekł dyrektor. — „Nam nie trzeba leniuchów! Pracowitszą już mamy od ciebie”, — rzekł pan majster, a po cichu dodał: „ładniejszą”...

(C. d. n.)

Feljeton

Kołysanka.

POEMA.

„Miarowy takt małej kołysanki, przeważający trwożną ciszę srodnocy, ziewał się harmonijnie z każdym słowem i jakby nutą czarnej, jako ta noc jesienna, poddasznej, proletariackiej; piosenki. Zdławione, przygięte tej słowa — któż wie: może zrywane tkaniem, wzbierającym w zapadłych piersiach matki suchotnicy, — niekiedy stawały się wyraźniejsze, dźwięczniejsze, tworząc taką oto pieśń niedoli i głodu:

„Usnij, usnij dziecino, — otrzyj łezki, które z oczu ci płyną. Czasu na to masz jeszcze dowoli... Z knajpy tatuś gdy przyjdzie, — twą kofiskę wywróci, i do rana już nie da nam spać.

Tatuś teraz strejkuje, nie chce robić na

gramu egzaminów na majstra murarskiego;

4) postanowiono prosić Stow. techników w Warszawie o organizowanie co rok w Warszawie czterotygodniowych kursów naukowych dla majstrów murarskich, które pozwoliłyby majstrom podążać za postępowaniem zawodowym, a nadto uznano za pożądane utworzenie kursów murarskich przy cechach;

5) uznano za pożądane zakładanie kas, wydających pożyczki pod zastaw materiałów budowlanych;

6) uznano za potrzebne zorganizowanie porad prawnych przy cechach;

7) przy cechach powinna być utworzona komisja, kontrolująca wykształcenie uczniów.

8) postanowiono następnego posiedzenie majstrów murarskich zwołać w d. 15-tym grudnia w Łodzi.

= (lg) „Hoid kwiatom”. Jak już wspominaliśmy w poniedziałkowym Kurjerze, we czwartek 8 sierpnia na terenie wystawy odbędzie się zabawa kwiatowa pod powyższą nazwą.

18 z miejsowych ogrodników przysłało przysłać dla walki kwiatowej kilkanaście tysiący kwiatów bezinteresownie, kilka zaś tysięcy do sprzedaży pobyło minimalnej cenie, które to kwiaty sprzedawac będą nadobne łodzianki.

P. Kołaczkowski i Patecki zaofiarowali się przybrać samochód p. Wagnera z którego rozpocznie się walka kwiatowa przez rozrzucanie żywego kwiecia. Prócz tego początek do zabawy dadzą sztuczne „konie”.

P. Hejwowskiemu polecono przyozdobienie girlandą jodłową muszli p. Namysłowskiego oraz „boiska” kwiatowego.

Następnie postanowiono prosić p. Gundelacha, by zechciał udekorować wozy, którymi będą przewożone przez miasto kwiaty, przeznaczone na wyprawę.

Bilety wejścia w dniu tym będą w cenie 50 kop., lecz za to każda wchodząca do ogrodu osoba za okazaniem biletu otrzyma wiązanek żywego kwiecia ze specjalnie w tym celu urządzonych kiosków. Komu zaś zabraknie kwiatów będzie mógł je nabywać po bardzo niskiej cenie od sprzedających pań i pannań.

Do biletów członkowskich, ulgowych oraz dziecińczych, dopłacać się będzie 10 kop.

Kwiaty rozdawane będą od godziny 6, przybyli zaś wcześniej zachowają bilety w całości do wyżej wskazanej godziny.

W razie deszczu zabawa odbędzie się dnia następnego.

Należy spodziewać się, iż oryginalnie pomysiana zabawa przy dźwiękach symfonicznej, ulubionej przez łodzian, drużyny Namysłowskiego cieszyć się będzie powodzeniem.

Bez wątpienia wszyscy spotkamy się w dniu jutrzejszym na wystawie. A więc „hoid kwiatom”!

= (h) Mianowanie. Budowniczym miejskim 1 i 3 cyrkulów mianowany został inż. Wąsowicz z Warszawy.

= (a) Zatwierdzone plany. Do magistratu przesłane zostały następujące zatwierdzone przez wydział budowlany rządu gubernjalnego w Piotrkowie plany:

Rafała Hirsza na budowę 3 piętrowego domu murowanego z piwnicami oficyn, komórek i ustępów przy ulicy Długiej nr. 68, Wojciecha Kartasieńskiego na budowę murowanej 2 piętrowej oficyny z trolejem i parterowych budynków gospodarczych z ustępami przy ulicy Granicznej nr. 9, Jakóba Windmana na przeróbki w domu 3 piętrowym przy zbiegu Długiej i Szkolnej ulic, Eljasza Rosentala i Uszara Kahana na budowę parterowych budynków gospodarczych z ustępami składu i przeróbkę w domu nr. 57 przy zbiegu Długiej i Zielonej ulic.

Karola Joba na budowę 3 piętrowego domu murowanego z trolejem i budynków gospodarczych przy ulicy Radwańskiej nr. 30, Stanisława Grudzińskiego na budowę drewnianego 1 piętrowego domu mieszkalnego i drewnianych komórek z ustępami przy ulicy Pogranicznej nr. 15, Mojżesza Frenkla na różne przeróbki w istniejącym domu nr. 21, przy ulicy Nowomiejskiej, Leopolda Bremerera na budowę murowanego 3 piętrowego domu mieszkalnego, dre-

wnianych komórek, szopy i ustępu przy ulicy Dolnej nr. 8, Adolfa Marcinkowskiego na budowę 2 oficyn 3 piętrowych z trolejami i piwnicami przy ulicy Pustej nr. 11, Emila Libermana na przeróbkę w istniejącym domu przy ulicy Południowej nr. 2.

Majera Lewkowicza na budowę murowanego 3-piętrowego domu mieszkalnego z trolejem i piwnicami, takżeż oficyny i ustępu przy ul. Ludwiki nr. 3, Chawy Rubinstein na budowę murowanego 3-piętrowego domu mieszkalnego, 1-piętrowej oficyny i ustępów przy ul. Magistrackiej nr. 12, Rudolfa Planera na urządzenie aparatów technicznych apreturowych w ślusarni przy ul. Nowej nr. 5, Andrzeja Salomona, na budowę drewnianej 1-piętrowej oficyny i parterowych budynków gospodarczych przy ul. Włodzimierskiej numer 28, Adolfa Lipskiego na przebudowanie murowanej oficyny i różne przeróbki w domu nr. 54 przy ulicy Główniej Rudolfa Tasza na budowę w osadzie Mania 1-piętrowej oficyny i parterowych budynków gospodarczych z ustępami.

Jakóba Radoszewskiego na budowę przy ul. Wisniewskiej nr. 10, murowanej 1-piętrowej oficyny i parterowych budynków gospodarczych z ustępami, Rudolfa Remera i Karola Mogka na budowę murowanego 4-piętrowego domu mieszkalnego z takimiż oficynami przy ulicy Nawrot numer 4.

= (y) Nowa kasa pożycz. oszoz. Grono mieszkańców dzielnicy staromiejskiej wystąpiło z podaniem do komisji gubernjalnej do spraw drobnego kredytu o pozwolenie otwarcia kasy pożycz. oszczędnościowej, która rozciągnęłaby swą działalność na 1 i 2 cyrkul.

= (x) Listy gończe. Piotrkowski sąd okręgowy poszukuje listami gończymi mieszkańców Łodzi: Moryca Cudkowicza, Joska Zelka Nirenberga, lat 17 i Chajma Nusena Szera, lat 19, oskarżonych z mocy art. 1681 kod. kar.

Sędzia pokoju VI rewiru m. Łodzi poszukuje listami gończymi mieszkańca włości paszkiwickiej, Sawę Werciecha, oskarż. z mocy art. 169 nast. kar.

= (t) Uwolnieni. W swoim czasie donosiliśmy o oddaniu pod sąd robotnic Marły Welss, Marty Grundman i robotnika Augusta Feliksa, oskarżonych przez zarząd fabryki „Schmidt i Syn” o systematyczną kradzież wstążek.

Obecnie na mocy uprawomocnionego wyroku sądowego z d. 27 czerwca r. b. za nr. 417/1912, przedstawionego nam przez oskarżonych dowiadujemy się, że oskarżenie uznane zostało przez sąd za bezpodstawne, a wymienione osoby wobec niedowiedzianej winy zwolnione są od wszelkiej odpowiedzialności sądowej.

= (y) Zyd. Tow. kooperacyjne. Grupa miejscowej inteligencji żydowskiej postanowiła zorganizować w Łodzi kooperatywę żydowską, mającą na celu zakładanie własnych sklepów, składów węgla, budowę tanich mieszkań i t. p.

Ustawa tego Tow. już jest opracowana i w tych dniach przesłana zostanie do ministerjum na zatwierdzenie.

= (r) Z zabawy Stow. zwol. godz. rozrywki. Dnia 4 b. m. w ogrodzie przy ul. Widzewskiej nr. 187, odbyła się zabawa ogrodowa Stow. zwolenników godziwych rozrywek.

Bawiono się dobrze, za grę mandolinistów, kuplety, śpiewy i tańce góralskie, wykonawców darżono rzesistymi oklaskami.

Już pierwsza zabawa dowiodła, że zabawy Stow. zw. godz. roz. cieszyć się będą stałym powodzeniem. To też organizatorzy, którym wyrażono uznanie, zachęceni, postanowili d. 18 b. m. urządzić drugą zabawę i dołożyć starań by uczestnicy i z następnej zabawy wynieśli jak najlepsze wrażenia.

Kancelarja Stow., tymczasowo mieści się przy ul. Wólczajńskiej 118 m. 26

= (r) Zabawa. Chór prymaryjny mieszany przy kościele św. Józefa w Łodzi, urządza w niedzielę, dnia 11 b. m. zabawę ogrodową w parku p. Litkiego, po prawej stronie szosy Konstantynowskiej. Program zabawy będzie niezwykle urozmaicony; między innymi odbędzie się zabawa dla dzieci, popisy chórów i rozdawanie niespodzianek paniom.

W razie niepogody od rana — zabawa odłożona zostanie do przyszłej niedzieli; na wypadek deszczu zapewnione jest schronienie dla gości.

Dojazd tramwajem do przystanku Bruss.

= (r) Odwołanie zabawy. Projektowana zabawa ogrodowa na 10 b. m. w parku Tvoli w Rudzie Pabianickiej odłożona została na dzień 17 b. m.

= (r) Zabawa na „Ezras-Macholim” Komitet dochodów miejskich przy łódzkim żydowskim towarzystwie niesienia pomocy biednym chorem „Ezras-Macholim” w celu powiększenia funduszu Towarzystwa urządził w dniu 14-go sierpnia r. b. w ogrodzie „Wenecja” vis a vis domu nr. 60 przy ulicy Szosa Pabianicka, przy u. dziale 3 orkiestr wielką zabawę ogrodową z urozmaiconym programem i różnemi niespodziankami.

WYPADKI w ŁODZI.

= (t) Zbrodnia. Stróż domu przy ul. Dzielnej nr. 52, Michał Schmidt, onegdaj rano, zamiatając ulicę, znalazł pod płotem zwłoki noworodka.

Zawiadomiona o tym wypadku policja przedsięwzięła energiczne poszukiwanie wyrodnej matki.

= (t) Głucie. Wczoraj o godz. 6 po poł. przy ul. Drewnowskiej nr. 21, 36-letnia Kazimiera Kapuścińska w zamiarze pozbawienia się życia wypła sporą dawkę sublimatu.

Pogotowie odwiezło desperatkę do szpitala Poznańskich.

Przyczyna rozpaczliwego kroku nie została wyjaśniona.

= (t) Wisielec. W stajni domu nr. 16 przy ulicy Średniej znaleziono wczoraj rano zwłoki wisielca, w którym poznano 56-letniego Andrzeja Morgenwaga, mieszkańca gminy Nowosolna.

Przyczyna samobójstwa nieznana.

= (t) Nagła śmierć. Wczoraj, około godz. 2 i pół po poł., przy ulicy Wólczajńskiej nr. 196, zmarła nagle 64-letnia Emilia Braun. Przyczyna śmierci niewyjasniona.

= (x) Sadze. Dziś, o godz. 11 m. 40 w nocy, przy ul. Zawadzkiej pod nr. 83, zapalili się sadze.

Ogień stłumili domownicy.

= (a) Wykrycie kradzieży. Przed dwoma tygodniami ze sklepu Karola Szafranskiiego, przy ul. Nowo-Zarzewskiej nr. 9a, skradziono różne rzeczy, wartości 300 rb. Początkowo złoczyńców wykryć nie udało się. Dopiero teraz policja aresztowała Józefa Micha-

łowicz, 25 l., służącą, która przyznała się do kradzieży i zeznała, że kradzież tę popełniła z kochanym swym Michałem Michalskim, oraz jego kolegami: Ignacym Zazułskim i Andrzejem Jarzyką. Całą czwórkę aresztowano i osadzono pod kluczem.

= (a) Kradzieże. Z mieszkania Eugenjusza Skowroński go przy ulicy Długiej nr. 6, nieznani złoczyńcy otworzywszy drzwi podrobionym kluczem, skradli różne rzeczy wartości 220 rub.

Z mieszkania Stanisława Karczewskiego przy ulicy Nowo-Zarzewskiej nr. 33 skradziono 94 rub. w gotywnie. O kradzież powyższą podejrzany jest Wincenty Lebioda.

Ze sklepu Melanji Struk przy ulicy Nowo-Zarzewskiej nr. 81, nieznani złoczyńcy otworzywszy drzwi podrobionym kluczem skradli towarów na sumę 200 rb. i 16 rb. gotówką.

ZAMIEJSCOWA

= (z) W sprawie wyborów do rady państwowej. Wczoraj podaliśmy listę kandydatów na posłów do rady państwowej z powiatu łódzkiego, dziś zamieszczamy listę osób z tegoż powiatu mających prawo uczestniczenia w rzeczonych wyborach. Na listę tę są wniesieni:

- 1) Władysław Wężyk, właściciel majątku Beldów,
- 2) Stanisław Wojciechowski, właśc. maj. Stoki,
- 3) Aleksander Piotr Wojciechowski, właśc. maj. Remiszewice,
- 4) Juliusz Heinzel, właśc. maj. Jujanów,
- 5) Władysław Zychliński, właśc. maj. Gembów,
- 6) Jan Mikołaj Kostanecki, właśc. maj. Charbice dolne.

7) Eugeniusz Zygmunt Łepicki, właśc. maj. Grabina Wola, obecny sędzia gminny,

8) Bronisław Piątkiewicz, właśc. maj. Sarnówek,

9) Ryszard Jan Skarzyński, właśc. maj. Szynczyce,

10) Feliks Sobocki, właśc. maj. Golygów,

11) Romuald Suszyński, właśc. maj. Charbice górne.

12) Hugo Tobiazelli, właśc. maj. Zdziechów,

13) Józef Karol Jan Stegman, właśc. maj. Sarnów.

= (x) Kółko rolnicze w Zgierzu. Siedzibę łagiewnickiego kółka rolniczego, w obręb działalności którego wchodzi i Zgierz, przeniesiono już do Zgierza i umieszczono na Starym Rynku, w domu Piątkowskiego.

W niedzielę po raz pierwszy w nowym lokalu odbyło się zebranie członków kółka, na którym uchwalono sprowadzić nowe zapasy nawozów sztucznych dla uprawy roli pod zasiew oziminy.

Wkrótce zwołane zostanie drugie zebranie, którego obrady poświęcone będą odmianom oziminy.

= (x) Pies wściekły. Onegdaj we wsi Antoniew, gminy Nakleńca, wściekł się pies należący do Stanisława Solarka i pokąsał Szczepana Antoniewicza liczącego lat 10 którego odesłano do lecznicy dr. Palmirskiego w Warszawie.

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze! W imię bezstronności, uprzejmie proszę Sz. Pana Redaktora o łaskawe zamieszczenie w poczytnym piśmie Pańskim, poniższego listu:

W nr. 150 „Gazety Łódzkiej” spotkałem się z zarzutem, że na afiszach teatru „Urania” ignorowany jest stale język polski. Zarzut ten jest zgola bezpodstawny. Dyrekcja teatru pamięta zawsze, że przedstawienia odbywają się w mieście polskiem i umie uszanować słuszne wymagania i zwyczaje publiczności miejscowej. Jako dowód załączam kilka afiszów i programów, których tekst polski udowodni jednocześnie, że programy te obejmują również występy polskich artystów.

Co do drugiego zarzutu, jakoby teatr mój stał na niskim poziomie artystycznym — to sądzę, że najlepszym dowodem jego niesłuszności jest stale wzrastające powodzenie teatru, które skłaniało mnie kilkakrotnie do powiększenia sali.

Powodzenie to zachęca mnie też do zaprowadzania w teatrze ciągłych innowacji i ulepszeń zarówno pod względem artystycznym jak technicznym, aby tym sposobem odwdzięczyć się publiczności za okazywane mi względy.

Czy spolszczenie nazwy „teatr varieté” na „teatr warjałów” jest dokładne lub dowcipne i o nie odnosny ustęp artykułiku „Gazety” nazwać można rzeczowym — pozostawiam do uznania ogółu.

Na zakończenie pragnę dodać, że niesłuszne jest zgola wystąpienie „Gazety” przeciwko dyrekcji teatru za przykre zajście z dzierżawcą lornetek. Dyrekcja przedsięwzięła zresztą wszelkie środki, aby wypadki takie nie miały na przyszłość miejsca.

Racz przyjąć, Sz. Panie Redaktorze wyrazy głębokiego szacunku.

Dyr. teatru „Urania”
Th Junod.

Walka konkurencyjna.

Nader ujemną stronę w życiu kupieckim stanowi walka konkurencyjna, ponieważ często przekracza granice dozwolone. Skoro powstaje w mieście nowy interes, natenczas często się zdarza, że wielu kupców tej branży, którzy są właścicielami interesów już dawniej istniejących, powstaje przeciwko nowemu kupcowi, aby spowodować jego rychły upadek.

Może im się nie podobać, że nowy konkurent odbierze im prawdopodobnie pewną liczbę odbiorców, ale przecież powinni zważać na to, że ów kupiec ma zupełne prawo do założenia interesu. Wobec konkurencji powinien każdy kupiec się starać przez udoskonalenie swojego przedsiębiorstwa, przez umiarkowane ceny i uprzejmą obsługę przywiązać do siebie dawniejszych odbiorców i pozyskać nowych.

Nie osiągnie kupiec pożądanego celu przez wymyślanie na nowego konkurenta albo wogóle na konkurencję, przez obmawianie i oczernianie, lecz może się narazić na bardzo nieprzyjemne procesy i dotkliwą stratę. Przytym rozsądniejsi odbiorcy nie słuchają chętnie wymyślań kupca na konkurencję i nieraz wskutek tego odstręczają się od niego. Zresztą kupiec, na konkurencję bardzo zagniewany, sam zdradza swoją słabą stronę.

Jeżeli bowiem przedsiębiorstwo ma utrwalone powodzenie, stałych odbiorców, okazujących mu zupełne zaufanie, i opiera się na sumienności oraz pracowitości kupca, to nie potrzebuje się obawiać konkurencji, ani gniewać się na nią. Najbardziej obawia się konkurencji właśnie ten, kto nie miał sobie pozyskać zaufania odbiorców.

Oprócz tego powinien kupiec pamiętać, że wymyślanie na konkurenta jest często dla niego bardzo dobrą, i to bezpłatną, reklamą. Dla tego gniewający się na konkurentów nieraz powoduje skutek wprost przeciwny zamierzonemu, publiczność bowiem chętnie ujmuje się za pokrzywdzonym.

Kupiec, który założył nowe przedsiębiorstwo, powinien przedewszystkiem zachowywać spokój wobec napaści konkurencji. Nie zaleca się wytaczanie procesów, zwłaszcza wtenczas, gdy dowody winy może nie są dosyć jasne. Natomiast najlepszym środkiem walki konkurencyjnej jest pozyskiwanie sobie odbiorców przez usilne staranie się, aby ich o ile możności zadowolić.

Do złagodzenia ostrej walki konkurencyjnej mogą nie mało się przyczynić stowarzyszenia kupieckie przez pielęgnowanie koleżeństwa i przyjaznych stosunków pośród swoich członków.

TELEGRAMY.

Tel. Ag. Pet.

Powrót rewizji.

Petersburg, 6 (8)—Seniior Manuchin z urzędnikami rewizji powrócił do Petersburga.

Echo pożaru.

Petersburg, 6 (8)—Pożar na wyspie Petrowskiej trwa do rana. Spłonęło 30 budynków. Straty określają na 3 miliony. Z pałacu Petrowskiego zdolano uratować rzeczy najcenniejsze. W sprawie tego pożaru wdrożono śledztwo.

Petersburg, 6 (8)—Sztab oddzielnego korpusu straży pogranicznej zaprzecza wiadomości gazet jakoby na wyspie Petrowskiej spalili się koszary i sztybki. W rzeczywistości spłonęły stare baraki, dwóch zaś żołnierzy, pełniących obowiązki stróżów, powróciło do swoich oddziałów.

Wyroby rosyjskie do Australji
Moskwa, 6 sierpnia. Do gubernialnego zarządu ziemstwa nadeszło z Australji zapytanie o ceny na wyroby drobnego przemysłu z prośbą o przysłanie prób.

Wybory.

Tula, 6 sierpnia. Ułożono już listę mających prawo wziąć udział w wyborach do Damy państwowej. Wszystkich wyborców z gubernji jest 16,741, w tej liczbie w miastach 13,053, w powiatach 3,688.

W pierwszym zjeździe miejskim będzie wyborców 2,279, w drugim 10,687 w zjeździe powiatowych właścicieli ziemskich 577 i w przedstępnym zjeździe dla wyboru pełnomocników—3,111.

Rosja i Anglja.

Lwów, 6 sierpnia.—Tutejsza prasa polska zaznacza, że ustąpienie Anglii z brukselskiej konwencji cukrowniczej ma również znaczenie polityczne i jest nową przystągą, wyświadczoną Rosji przez Anglię.

Zapowiedź bezrobocia.

Madryt, 6 sierpnia.—Pracownicy na kolejach południowych zawiadomili rząd, iż 12 b. m. rozpoczną bezrobocie.

Telegraf bez drutu.

Londyn, 6 sierpnia.—Ministerjum wojny utworzyło komitet, składający się z oficerów specjalistów dla rozpatrzenia sprawy zastosowania nowych wynalazków w dziedzinie telegrafowania bez drutu do celów wojskowych.

Pożar na statku.

Marsylja, 6 sierpnia.—Na statku „Portugal” wybuchł pożar, który zrzędził znaczne straty.

Katastrofa kolejowa

Ljon, 7 sierpnia.—W tunelu w pobliżu Lozanny, ekspres, idący z Vichy, wpadł na pociąg pasażerski. 4 pasażerów zabitych, 20 ciężko rannych.

Na Bałkanach.

Konstantynopol, 6 sierpnia.—Sultan w reskrypcie na imię wielkiego wezyra wyraża zaufanie gabinetowi ministrów oraz niezadowolenie z powodu niezgodnego z prawem postępu posłów, którzy zebrałi się wbrew konstytucji, pomimo ogłoszenia o rozwiązaniu parlamentu, i udzielili votum nieufności gabinetowi ministrów. Reskrypt nakazuje zwołać nowy parlament na d. 14 listopada, wybory zaś mają być dokonane z zupełną swobodą bez nacisku ze strony rządu. Wielki wezyr, zwoławszy redaktorów pism, prosił ich o wydrukowanie artykułów uspakajających.

Urzędnicy, należący do komitetu „Jedności i Postępu” zobowiązani zostali do niezajmowania się polityką i nieodwiedzania klubów komitetu.

Konstantynopol, 6 sierpnia.—Na czas Ramazanu ogłoszono stan wojenny. Byli ministrowie Talaat i Dżawid wyjechali do Salonik. Z wyjątkiem gazet komitetowych prasa wita przywrócenie ery działania praw.

Iskib, 6 sierpnia.—Między Welesem i Iskibem wysadzony został w powietrze pociąg towarowy. Są ofiary w ludziach.

Konstantynopol, 6 sierpnia.—Bitwa na granicy Czarnogórskiej zakończona została opuszczeniem przez turków blokhauzu Prozemiszte. Podczas bitwy zabitych zostało 21, a rannych 31 turków. Blokhauz Majkowac turcy utrzymali w swym ręku, ale stracili 3 zabitych i 3 rannych.

Konstantynopol, 6 sierpnia.—Sultan odmówił przyjęcia prezydenta Izby. Wobec tego deputowani wystosowali do sułtana depeşe, zawiadamiającą o uchwaleniu Izby. Sułtan odmówił przyjęcia tej depeşy.

Nowa partja.

Chicago, 6 sierpnia.—Wczoraj otwarty został konwent narodowy partji postępowej, utworzonej przez Roosevelta.

Rewolucja.

Waszyngton, 6 sierpnia.—Skutkiem rozruchów wynikłych w Nicaragua z kanonierki amerykańskiej wyszedł na ląd oddział 100 żołnierzy z piechoty morskiej i stanął załogą w Managua.

Zbrojenie Japonji.

Tokjo, 6 (8)—Gazeta „Chocisimbun” donosi, że sprawa sformowania dwóch dywizji w Korei doszła do skutku.

Echa skonu Mikada.

Tokjo, 6 (8)—„Asachi” oskarża lekarzy nadwornych o niedbalstwo w czasie choroby zmarłego cesarza.

Telegramy własne

„Now. Kurjera Łódzkiego o.”

Obrady w Rapperswilu.

Rapperswil, 6 sierpnia. Wczoraj po południu odbyło się wspólne posiedzenie Rady muzealnej z przedstawicielami krakowskiego Tow. przyjaciół muzeum narodowego w Rapperswilu i delegatami warszawskimi.

W obszernej dyskusji, w której imieniem krakowskiego Towarzystwa przemawiał dyrektor Róg, w imieniu delegatów warszawskich adwokat Patek, większość przemawiających oświadczyła się za utworzeniem stałej komisji fachowej. Dzisiaj po dalszych obradach nad kwestją zmiany statutu Muzeum, Rada

na tajnem posiedzeniu rozpatrzy projekt statutu organizacyjnego, przedłożony przez krakowskich delegatów, po czym odbędzie się wspólne posiedzenie Rady wraz z delegatami.

Pamiętniki papieża.

Rzym, 6 sierpnia. Papież Pius X pisze obecnie swe pamiętniki, przeznaczone wyłącznie dla biblioteki watykańskiej. Opublikowanie tych pamiętników nastąpi — stosownie do woli papieża — dopiero za 200 lat.

Szpiegostwo.

Hamburg, 6 sierpnia. W sobotę aresztowały władze celne pod Kilonją dwóch podróżnych, którzy robili zdjęcia fotograficzne z nowych fortyfikacji niemieckich. Jak się okazało byli to Anglicy, którzy przybyli własnym jachtym. Na jachcie znajdowało się trzech angielskich. Wszystkich pięciu odstawiono do więzienia. Zawiadomiona prokuratura wysłała specjalnego urzędnika, który wywołał płyty, znalezione na jachcie. Okazały się one tak obciążające, że aresztowanych odeszła władze do Lipska i wytoczą proces o szpiegostwo. Szczegóły trzymane są w tajemnicy.

Anglja pożyczka.

Londyn, 6 (8)—„Observer” ogłasza dłuższy artykuł, dowodzący że Anglja musi zaciągnąć wielką pożyczkę dla dalszego intensywnego powiększenia floty, ponieważ obecna liczebna przewaga Angli nad Niemcami jest stosunkowo niewielka. Nawet w razie zwycięskiej walki morskiej z Niemcami flota angielska będzie tak osłabiona, że na wypadek napadu jakiegś innej floty nie byłaby w stanie stawić skutecznego oporu. Pospieszna i intensywna budowa będzie miała jeszcze i tę dobrą stronę, że wybije Niemcom raz na zawsze z głowy marzenia o konkurencji z Anglią na morzu.

Nowe wybory.

Konstantynopol, 6-go sierpnia.—W reskrypcie wystosowanym do wielkiego wezyra wyraża sułtan ubolewanie, że Izba wystąpiła przeciw prawu senatu interpretowania konstytucji i podczas nieobecności gabinetu uchwaliła rezolucję zwróconą przeciw niemu.

Sułtan i nadal ma pełne zaufanie do swego gabinetu. Sułtan spodziewa się, że gabinet będzie się starał, aby wybory do nowej Izby, która ma się zebrać dnia 14 listopada, wolne były do wszelkich wpływów.

Aresztowanie morderców Rosenthala.

Londyn, 6 sierpnia.—Donoszą tutaj z Nowego Jorku, że dwaj nieschwyteni dotąd mordercy Rosenthala, zostali wczoraj odkryci w miejscowości Tammersbill, w stanie nowojorskim, gdzie się od dnia morderstwa ukrywali. Mordercy spostrzeższy, że policja jest na ich tropie, uciekli do pewnej willi, gdzie się zabarykadowali. Oświadczyli oni, że się żywcem nie poddadzą. Dotychczas nie wiadomo czy policja rozpoczęła oblężenie.

Inni, siedzący już w więzieniu mordercy Rosenthala, nie chcą przyjmować pokarmów w obawie, by ich policja nie otruli.

W Turcji.

Konstantynopol, 6 sierpnia. Komentant wojsk w Smyrnie wystosował wczoraj wieczorem do rządu telegram, oświadczający, że wojska pomaszerują na Konstantynopol, jeżeli Izba w przeciągu 48 godzin nie będzie rozwiązana. Rano przybył z Dardanellów kontrtorpedowiec i zarzucił kotwicę przed parlamentem. Jak słychać, wszyscy oficerowie floty i załogi stoją po stronie Ligi oficerów.

Konstantynopol, 6 sierpnia. Wczoraj wieczorem wydanem zostało irade,

zawieszające nad Konstantynopolem na przeciąg 40 dni stan oblężenia.

Zarobione nogami.

Paryż, 6 sierpnia.—Jak donosi „Intrigant”, znana tancerka, Izadora Duncan, nabyła zamek Bearn w Saint Cloud pod Paryżem za milion franków. Zamek ten był dawniej własnością księcia Maksymiljana Bawarskiego, który za czasów Ludwika XIV przebywał wiele we Francji. Duncan zamierza przebudować zupełnie zamek, urządzać w nim wielką salę do tańców i scenę. Widocznie i klasyczny taniec potrafi zyskać bogatych protektorów.

Otwarty w Krakowie nowo budowany
HOTEL FRAI GUSKI
(HOTEL DE FRANCE)
arealik ul. św. Jęży i Piłkarskiej
W najpiękniejszym położeniu, plan, w pobliżu
główniej stacji kolejowej, Rynek 81, c. k.
Starego i głównych arterji miasta
Pokoje bardzo spokojne
W każdym pokoju telefon, automatyczny
przełącznik do budzenia, ciepła i zimna woda
pokoje z wanny, apartamenty familijne, 3
windy elektryczne, restauracja, kawiarzarnia,
cystelnie fryzjer mekiki i damski autogieraz
automobil przy każdym pokoju
Ostatni wyraz komfortu i higieny
Ceny bardzo przystępne.
Telef. 10-45

Przeważnie HOTELU obłąt p. Jan L. Poltera

Zaćmienie słońca za dwa lata.

W d. 21 sierpnia 1914 roku, po południu, na ogromnych przestrzeniach Litwy i Rusi widoczne będzie wspomniane zjawisko natury — całkowite zaćmienie słońca.

W szerokim, na 160 wiorst pasie całkowitego zaćmienia znajdzie się cały szereg większych miast, a więc, przedewszystkiem, Wilno, Mińsk i Kijów; po za tem Ryga (prawie w środku pasa), Miława, Dynaburg, Święciany, Wilejka (środek pasa), Stuck, Bobrujsk, Czernihów, Jelizawetgrad. Wilno leży na południowym krańcu pasa, skutkiem czego zjawisko będzie w niem względnie niedługotrwałe (40 sekund. Środek zaćmienia o godz. 2 min. 13 czasu lokalnego) szczególnie za to uprzywilejowany zostanie Mińsk, położony w samym rdzeniu cienia księżycy. W środkowych częściach pasa, zaćmienia trwać będzie 2 min. 20 sekund, przy czem na Litwie trwanie zjawiska będzie najdłuższe na kuli ziemskiej. Zaćmienie przyjdzie w nasze strony z oceanu Atlantyckiego, poprzez półwysep Skandynawski, wyspy Alandzkie na Bałtyku, z Ukrainy zaś pójdzie przez Krym i morze Czarne do Turcji Wschodniej i Persji. W Królestwie będzie ono częściowe, mniejsze, tak samo znaczne, jak w kwietniu r. b.

Już obecni astronomowie czynią przygotowania do dostrzeżeń tego zjawiska, i nie ulega wątpliwości, że przyjadą na nie ekspedycje wszystkich narodów cywilizowanych. Znaczenie naukowe zaćmienia mają głównie dzięki temu, że nieoświeconą przez słońce atmosfera, pozwala dostrzegać przy niem takie twory, które w czasie zwykłym giną na tle blasków naokoło słońca. Wyjątkowy interes, jaki dla nas mieć będzie zaćmienie r. 1914, skłania nas do tak wczesnego poinformowania o niem ogółu.

Odpowiedzi Redakcji.

P. Racjonowskiemu. Wolałbyśmy, aby Pan sam opracował.

P. H. Łódzkiemu. Uwagi pańskie w pewnej części są niesłuszne. Radzimy sprawdzić osobieście.

Loterja.

W pierwszym dniu (czwartek 19) I-3 klasy Loterji Królestwa Polskiego padły następujące wygrane:

Rb. 10,000 na nr. 836.
Rb. 4,000 na nr. 7732.
Rb. 2,000 na nr. 7935.
Rb. 500 na nr. 2924.
Rb. 200 na nr. 18118.

ZARZĄD

**Łódzkiego Towarzystwa
Wzajemnego Kredytu**

Piotrkowska Nr 43.

podaje niniejszym do wiadomości publicznej, że wydaje przekazy i akredytywy na większość miejscowości krajowych i zagranicznych, tudzież na miejsca

KURACYJNE,

jako-to: Aix-les-Bains, Abbazia, Altheide, Baden, Baden-Baden, Biarritz, Como, Davos - Platz, Elster, Ems, Franzensbad, Homburg v. a. H., Interlaken, Ischl, Kissingen, Kołobrzeg, Koesen, Kreuznach, Kudowa, Karsbad, Landeck, Lugano, Lucerna, Meran, Mentona, Monte-Carlo, Montrenx, Marienbad, Nauheim, Neuenahr, Norderney, Nizza, Oeynhausen, Ostenda, Pyrmont, Reichenhall, Reinerz, Salzbrunn, San Remo, St. Moritz-Bad, Teplitz, Trouville, Vichy, Wiesbaden, Wildungen, Zoppot,

Uwadze polecamy nasze połączenia z miejscowościami kuracyjnymi

GALICJI,

Iwoniczem, Krynicą, Rabką, Rymanowem, Szczawnicą, Truskawcem, Zakopanem, Zegiestowem, oraz z Ciechocinkiem gub. warszawskiej.

wydawanie przekazów uskutecznia się w godzinach biurowych t. j. od godz. 9-ej rano do 1-ej po poł., i od 2 i pół do 4-ej, przy okienku Nr 6.

Nowe kursy! Nowe kursy!

8 dni BEZPŁATNEJ nauki

Prospekty darmo.

Zamiast 3 do 4 lat — **Tylko 10 miesięcy**

podczas gdy gruntowna nauka teoretyczna i praktyczna traktwa trwa zwykle 3 lata, — dajemy możność pilnym uczniom wykształcenia się dokładnego w rzemiosle tkackim, we wszystkich jego rodzajach — w ciągu 10 miesięcy

Kursy popołudniowe i wieczorowe rozpoczyna się 13 sierpnia r. b. Bliższe szczegóły u

p. Józefa Rönnscha ul. Pusta 6, II-piętro

Pies „BERNARDYN“

biały z złotymi łalami i obróżą z złotej skóry przy białym kał się jest do odebrania za zwrotem kosztów administracji. Li-sowic. 2334-3

Natychmiast potrzebni są wszędzie agenci - współpracownicy

bez ponoszenia kosztów i ryzyka na stałą pensję i procenty. Szczegółowe informacje wysyła się bezpłatnie. Irkuck. Kantor gazety „Sibirskij torgowo-promyslennyj Wiestnik“ Pocztańska Nr 14. 5310

Zawiadomienie

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomic Sz. P. iż z dniem dzisiejszym wysąpił z naszej firmy współpracownik nasz p. **Karol Otylle** i tem samym pozbawiony prawa inkasowania rachunków oraz przyjmowania obstalunków dla naszej firmy. Uprzejmie prosząc o łaskawe wzięcie niniejszego pod uwagę piszemy się z głębokim poważaniem
r2537-8 **A. NEBELSKI i S-ka**

Lekarz-weterynarii Szymon Wolman
Piotrkowska 145. Tel. 29-00
Od 8-10 rano — 2-4 p. p. Dla dzieci możliwych od 10-12 p. p. Lutomińska 21 (Bałuty) 2208-0-

Ważne dla dam!
Panie spieszcie do znakomitego damskiego krawca, który praktykował kilka lat zagranicą; wykonywa robotę bardzo starannie w oznaczonym czasie, tanio z własnego i lowierzonego materiału. Wykonywanie roboty podług najnowszej mody paryskiej.
I. KATZ
Konstantynowska Nr 6 m. 23.

Dr. Feliks Skusiewicz Andrzej 13.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Przyjmuje: od 9 — 11 g. rano 4 — 8 g. popoł. W niedziele święta od 10 — 1 g. rano. Telef. 22-66.

Dr. Rabinowicz
CHOROBY GARDEŁA, NOSA I USZU.
3. Zielona 3.

Dr. S. Sznitkind
ul. Średnia nr. 2.
Specjalność: choroby weneryczne, moczopłciowe, włosów i kosmetyka lekarska (piegi, przyszczenie etc).
Przyjmuje od 8 1/2 do 2, od 4 1/2 do 9, damy od 4 i pół do 6.

Dr. Litmanowicz
Krótka 12.
Choroby dróg moczowych (pęcherza i nerek)
Cystoskopia i zgłębnikowanie moczowodów.
Godz. przyjęć: od 8-10 i 4-7

Dr. L. Prybulski
POŁUDNIOWA Nr 2.
Telefon 13-59.
Choroby skórne, włosów, (kosmetyka lekarska) weneryczne, moczopłciowe i niemocy piciowej. Leczenie syfilisu Salvarsanem „Ehrlich-Hata 606 i 914.“ wśródżynie.
Leczenie elektrycznością i masażem wibracyjnym, ulica.
Przyjmuje obcych od 8 — 1 rano i od 4 — 6 po poł., pasie od 5 — 6 po poł. Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. Gibiański
wyjechał za granicę
wraca 1 września

Teatr „URANIA“

PROGRAM od 1 do 15 sierpnia r. b

Brothers VONLEY
Ekscentryk komiczny

M-lle Marinette
Wirtuozka na różnych instrumentach

LEYTON and PARTNER
Ludzie bez kosei

M-lle Fepi Konradi
Najlepsza wykonawczyni ognistych węgiersk. czaraszów

Amefisto et Satanelia
Pantomina baletowa

Les 4 Alexandroff
Wielka scena choreograficzna
Tańce satyrów i nimf

Lotte Lehman
Z nowym repertuarem

Max Lafayetto
Prolongowany na ogólne żądanie
Polski humorysta
Kawa operetkowa

Sensacja! Nowości! Opracowane specjalnie dla teatru „Urania“

On i jego Siostra
czyli

„Rozwódka dzielnego kmiętka jako Cnotliwa Zuzanna“

Za 3 operetkowy z prologiem i epilogiem w jednym akcie

Trośc Alfrede Fischera — Muzyka różnych kompozytorów

Tylko na czas krótki prawdź.

Afrykańska WIES
plemienia SOMALI

pod dowództw. Księżn. GOUMI

Widz widzi prawdziwe tycie Afrykańczyków, ich sceny religijne, ślubne obrzędy, tańce, wielbienie ognia

Napad i obrona wsi fekirów i t. d.

Prócz tego Afrykańscy rzemieślnicy wyrabiają swoje wyroby jako to jubilerskie, kowalackie, tkackie garnce; skie i t. d. Wyroby można nabywać na miejscu

Przedstawienia afrykańczyków odbywają się o 7 1/2 i 9 1/2 godz. w Niedziele i Święta od 3 ej g. w Soboty od 5 ej godz.

Urania Bio
Nowa seria obrazów.

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

W ogrodzie koncerty damskiej orkiestry na detych instrumentach 12 osób pod dyktacją p. Brettinga

POKAZY

Z gotowania, pieczenia, smażenia na gazie,

przy odpowiednich objaśnieniach, odbywają się w każdy **CZWARTEK**, w godzinach od 7-9 wieczorem,

w oddziale

Gazowni Miejskich

w głównym pawilonie

Wystawy Rzecz. Przemysł.

w parku miejskim przy ul. Dziekiej

Zarz. Gaz. Miejs. w Łodzi

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczowych

D-R S. KANTOR,

Piotrkowska Nr 144, róg Ewangelickiej
Telefon 19-41.

Gabinet Roentgenowski (Prześwietlenie i fotografowanie wnętrza ciała promieniami Röntgena), Światłolecznicy (choroby skóry i włosów) i Laboratorium lekarsko-kosmetyczne. Badanie krwi na Syfilis i leczenie Salvarsanem (Ehrlich-Hata 606.) Gabinet elektroterapeutyczny (Masaż wibracyjny i pneumatyczny) podług prof. Zabłudowskiego — niemoc piciowa. Godziny przyjęcia: 8-2 rano i 5-9 pp. Dla pań osobna poczekalnia. r2521-0-1

Zaraz do wynajęcia
Duży kawalerski pokój

z oddzielną wejściem na I piętrze. Mikołajewska 9. Wiadomość u stróża. 2164-4-1

Czwartek 8 go sierpnia na wystawie

„Hoła Kwiatom“

(walka kwiatowa)

Do członkowskich ulgowych i dzieciennych biletów dopiaca się 10 kop.

Kwiaty przy wejściu bez latnie
wejście 50 kop.W razie niepogody zabawę od-
klada się do dnia następnego.W sierpniu r. b. zostanie w Łodzi otwarty
PRYWATNY4 klasowy męzki
ŻYDOWSKI

Zakład naukowy

z kursem rządowych progimnazjów Ministerjum Oświaty

M. G. MARGULISA

7 ul. św. Andrzeja 7,
(dom GLIKSMANA).Głównym celem założyciela nowego zakładu naukowego będzie zupełna **zgodność** kursu każdej klasy z kursem odpowiedniej klasy gimnazjum rządowego, w ten sposób, aby każdy uczeń mógł pomyślnie złożyć egzamin **bez żadnych specjalnych przygotowań**.Oprócz tego założyciel, uwzględniając żądania wielu inteligentniejszych rodziców, zamierza **rozszerzyć** wykłady niektórych przedmiotów i wprowadzić **nowe**.Wykłady języków miejscowych: polskiego, rosyjskiego i niemieckiego będą postawione na takim stopniu, aby uczniowie w zupełności opanowali te języki nie tylko teoretycznie, lecz także praktycznie i przyswoili sobie prawidłowy bez zarzutu **akcent**; w tym celu będą wprowadzone specjalne lekcje konwersacji.Do zasadniczego wykładania języka **hebrajskiego** będzie zaproszony jeden z najwybitniejszych miejscowych — hebraistów.Do kursu klas starszych będą wprowadzone (w charakterze przedmiotów nieobowiązkowych) **podwójna buchalterja i korespondencja handlowa** w trzech językach.Wiele uwagi będzie poświęcane wykładom **sztuk pięknych**: rysunki, lepienie z gliny, rzeźba w drzewie i t. p.Rozwój fizyczny młodzieży szkolnej będzie postawiony na bardzo wysokiej stopie. Do powyższego celu wprowadzone będą: gimnastyka rytmiczna, szwedzka, sokolska; popieranie wśród młodzieży szkolnej różnego rodzaju **sportów**; przechadzki, wycieczki i sloyd. Nad zdrowiem i prawidłowym rozwojem fizycznym będzie czuwał **stały szkolny lekarz** — specjalista.Po porozumieniu się z rodzicami uczniów będą również wykładane lekcje **śpiewu i muzyki** na instrumentach muzycznych.

Każdy przedmiot będzie wykładany przez osobnego nauczyciela — specjalistę.

Zakład naukowy znajduje się w samym centrum miasta, w pięknym lokalu pełnym światła i świeżego powietrza.

Przestronne klasy

Hygieniczne meble szkolne.

Egzaminy wstępne do klas przygotowawczej i pierwszej 15/28 sierpnia r. b.

Przyjmowanie próśb rozpoczyna się z dniem 1/14 sierpnia w kancelarii szkoły ulica Andrzeja 7, od godz. 9-ej rano do godz. 2-ej po południu.

Do próśb należy dołączyć: 1) metrykę i 2) świadectwo lekarskie o szczepieniu ospy.

Wyda wntwá GEBETHNERA WOLFFA
Nowości! Nowości!

BOGUSŁAW ADAMOWICZ

Nieśmiertelne Głupstwo.

Powieść fantastyczna. Cena rb. 1.35

STANISŁAW PRZYBYSZEWSKI

MOCNY CZŁOWIEK

Powieść. Cena rb. 1.80

TOPIEL.

Dramat w 3-ach aktach.

W pięknej kolorowej okładce. Cena rb. 1.20

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Przejazd № 8.

Dr. Franciszek Koziolkiewicz

(senior)

mieszka obecnie na ulicy Przejazd 8, front, I piętro. Tel. 17-14
Godziny przyjęć od 9 1 pół do 11 rano
i od 6—8 wieczorem. 25081 20

Dr. E. Szyldkret

Akuszerya i choroby kobiece
Zachodnia 36 m. 7 telef. 19-51
także wejści z Piotrkowskiej 3
(Hotel Polski)

Godz. przyj. 10½—12 rano i 4½—7

Dr. L. Klaczkin

Konstantynowska 11.

Sypilla, skórne, weneryczne,
choroby dróg moczowych.Przyjmuje od 8—1 rano i od
5—8 wiecz. dla pań od 4—5 po
południu. 713—0Dr. Leyberg
powróciłWeneryczne, płciowe i skóry od
10—1, 6—8. Niedziele i święta
od 8—1.Dla Pań—5, poczekalnia od
dzielnia.

Krótka 5, tel. 26-50.

Dr. REJT

Średnia 5.

Sp.: Choroby skórne, weneryczne,
kosmetyka lekarska. Leczenie
Sypillisu Salvarsanem „ER-
LICH-HATA 606“ wśród-żylnie.
Leczenie elektrycznością (elektro-
izem) i masażem wibracyjnym.
Dla pań osobna poczekalnia.
Godziny przyjęć: od 8—1 rano i od 4—8
wiecz. W niedziele i święta 9—2 p.p

Ogłoszenia drobne.

Do sprzedania pralnia z powo-
du zmiany interesu. Luto-
mierska № 10. 2229—3Kozia z koziątkiem przybyła
się. Do odebrania za zwro-
tem kosztów Aleksandrowska 46
u stróża. 2249—1Pokój z całodziennym utrzy-
maniem lub bez obrady pry-
watne. Nowo-Cegielniana 25 m.
15. parter front. 2217—2Prośny, sprawy karne, ape-
lace, kasacje, kontrakty, za-
graniczne paszporty. Dawid Ma-
ków. Widzewska 36 2663—1Potrzebny chłopiec do rozno-
szenia gazet z kalcją rb. 6
Wiadomość w Administr. N. Kur-
jera Łódzkiego od 6—8
2226—3—1Poszukuje się 25,000 rb. na
pierwszy numer hipoteki po
towarzystwie w Łodzi. Oferty w
Administracji „Kurjera“ pod L.
L. 2231—3Zaginął weksel na 90 rubli wys-
tawiony przez M. Brutke z
żyrem A. Koprońskiego.
2238—3Zaginął 10 letni chłopiec nazywa
się Franciszek Stasiak. Ktoby
wiedział gdzie się chłopiec znajdu-
je proszony przez M. Brutke z
ojca Ja na Stasiaka, Smugowa 10
2228—3Zaginął paszport wydany z gm.
Ojzew pow. ciechanowskiego
gub. płockiej, na imię Ignacego
Kwiatkowskiego. 2241—8Zaginęła teczka z różnymi do-
kumentami oraz karta od-
paszportu, wydana z fabryki Szai
Rozenblata na imię Stefana Wo-
dzyńskiego. 2218—3Zaginął paszport wydany z gm.
Proboszczewice, pow. łęczy-
ckiego gub. kaliskiej na imię Stefani
Kozik. 2215—3Zaginął paszport wydany z ma-
gistratu m. Lubartowa gub.
lubelskiej na imię Ignacego Za-
gojskiego. 2242—3Zaginęła karta od paszportu,
wydana z fabryki przy ul.
Zagajnikowej 5, na imię Stani-
sławy Jagura. 2243—1Zaginął paszport wydany z gm.
Ciążel pow. słupeckiego gub.
kaliskiej, na imię Józefy Teofilii
Sobiechowskiej. 2244—3Zaginął paszport wydany z gm.
Sanniki, gub. warszawskiej,
na imię Gitli i syna Dawida Ku-
feld. 2221—3Zaginął paszport wydany z gmi-
ny, Wola Czernowska pow.
Nowo-Aleksandryjskiego, na imię
Symchy Szabmana. 2224—2—1Zaginął paszport wydany z gmi-
ny Szadek, gub. kieleckiej
na imię Wacława Kozioł.
2233—3—1Zaginął paszport wydany z
gminy Dyminy pow. i gub.
kieleckiej na imię Stanisławy
Bedla. 2237—3—1